

30

РОКІВ
НЕЗАЛЕЖНОСТІ

в освіті Києва

ОСВІТА
КИЄВА

УКРАЇНА
ВИХОДИТЬ
СРСР

Зміст:

04

**ТОП подій у освіті
Києва за 30 років
Незалежності**

19

**30 років змін у
загальній середній освіті**

32

**Розвиток
позашкільної
освіти**

47

**Фахова передвища
та вища освіта.
Перезавантаження**

59

**Післядипломна
освіта**

72

Економіка освіти

25

**Міські цільові про-
грами у галузі освіта**

10

**Дошкільня Києва:
з 1991 до сьогодні**

27

Інклюзивна освіта

42

**Професійна освіта
столиці за часів
Незалежності**

51

**Розвиток
інфраструктури
освіти**

64

**Приватні заклади
освіти**

25

**Кадрове
забезпечення**

Прийнято державну національну програму «Освіта» - окремих розділ про дошкільне виховання

У ЗДО створено групи короткотривалого перебування, прогулянкові, оздоровчі

Створено **Центральну освітянську бібліотеку** на базі Профспілкової педагогічної бібліотеки Київського будинку вчителя

МЦДЮТ у рамках співпраці з французькою асоціацією «Сонце – дітям Чорнобиля» **оздоровлено ~ 3 тисячі дітей з України**

1993

1994

Відкрито унікальну професійну галерею «Дім Миколи»

Відкрито Школу екстернів

1997

Старт експерименту з організації уроків фізкультури за вибором видів спорту в ЗЗСО

Створено програму розвитку професійно-технічної освіти, проєкт «Київський робітник»

Розпочалося встановлення лічильників теплової енергії

1998

Створено **міську школу резерву керівних кадрів ЗДО**

Створено «**Київський трикутник**»

Старт експерименту щодо прийому на навчання випускників шкіл-інтернатів з вадами слуху, з певними фізичними вадами у ПТУ

Започатковано унікальний проєкт «**Сільська школа – друг і партнер**»

Започатковано загальноміську акцію випускників «**Посади своє дерево**»

Проголошення **незалежності України**

Прийнято Закон України «**Про освіту**»

У структуру освіти вперше введено ланку «**Дошкільна освіта**»

У КПДЮ створено дитяче інформаційно-творче агентство «**ЮН-ПРЕС**»

Функціонує перший приватний заклад «**Київський лицей бізнесу**»

1991

Київську міську станцію юних туристів перетворено на **Міжнародний центр дитячо-юнацького туризму**

1992

Першим 4 дитячим творчим колективам присвоєно почесні звання «**Народний художній колектив**», «**Зразковий художній колектив**»

1995

Створено **міську школу резерву керівних кадрів ЗЗСО**

Створено **Київський міський будинок вчителя**

Старт міської комплексної краєзнавчої програми «**Київ – місто моє**»

1996

Школярі Києва почали безоплатно отримувати напої (сік, молоко) та борошняні вироби (вівсяне печиво, пряники)

Усі школи Києва підписали угоди про співпрацю з зарубіжними партнерами (**48 угод з країнами світу**)

Засновано **Міжнародний педагогічний клуб європейських столиць**

Започатковано Міський фестиваль театральних колективів «**Срібне джерело**»

1999

2003

ШКОЛЯРИ, ЯКІ ПЕРЕБУВАЮТЬ НА ДИСПАНСЕРНОМУ ОБЛІКУ ОТРИМУЮТЬ **БЕЗОПЛАТНІ ГАРЯЧІ ОБІДИ**

Започатковано міський конкурс **КУХАРІВ ЗДО**

ГУОН м. Києва проводить **МІСЬКІ БАТЬКІВСЬКІ ОРІЕНТАЦІЇ**

В усіх 30 м. Києва створено **ПКЛУВАЛЬНІ РАДИ**

Започатковано обов'язкове вивчення тексту та музики **Державного Гімну України**

Започатковано міську акцію **«ГОРДИСТЬ І НАДІЯ СТОЛИЦЬ»**

Вперше в Україні з'явився офіційний **РЕЙТИНГОВИЙ КОНКУРС** закладів освіти

Вперше проведено Міжнародний фестиваль **«Прес-весна на Дніпрових схилах»**

Вперше проведено загальноміський конкурс-фестиваль **«ДІАЛОГ ДЕРЖАВ: ПАРТНЕРСТВО В ОСВІТІ»**.

2005

Розпочато процес реорганізації НВК та ШДС у ЗДО

Започатковано **РЕЙТИНГОВИЙ КОНКУРС ЗДО** Києва

Вперше проведено **ОЛІМПІАДУ З ПЕДАГОГІКИ** серед учнів 11-х класів ЗЗСО Києва

Започатковано традиційне свято танцю, юності та весни – фестиваль-конкурс **«КІЇВСЬКИЙ ВАЛЬС»**

Кіївський палац дітей та юнацтва першим пройшов **АТЕСТАЦІЮ З ВІДЗНАКОЮ** серед закладів позашкільної освіти України

2002

Запроваджено конкурс **«КІЇВСЬКИЙ КАШТАНЧИК»**

Організовано **ОХОРОНУ** всіх ЗЗСО

Започатковано огляд-конкурс **МЕДИЧНИХ КАБІНЕТІВ** закладів освіти

Вперше ГУОН разом з ТРК «Київ» проведено **ЕКЗАМЕН В ПРЯМОМУ ЕФІРІ**

Започатковано обов'язковий щорічний **ЗВІТ ШКОЛИ**

Започатковано відкрити **ОЛІМПІАДУ** зі східних мов та комп'ютерної графіки

Започатковано Міський конкурс **ЧИТЦІВ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА**

Активізація **МІЖНАРОДНОГО ПАРТНЕРСТВА ЗДО**

Запроваджено акцію **«ДАЙ РУКУ, ПЕРШО-КЛАСНИКУ!»**

Започатковано **СИМВОЛІКУ** навчальних закладів Києва

Започатковано загальноміський конкурс **«МОЛОДА ГОСПОДАРКА»**

2000

Старт дії першої МКЦП **"СТОЛИЧНА ОСВІТА"** (2001 - 2005 рр.)

Прийнято Закон України **«Про дошкільну освіту»**

Нова форма контролю **(ЗАГАЛЬНОМІСЬКІ РЕЙДИ)** за рівнем готовності закладів до нового навч. року

З'явився проєкт **«КІЇВСЬКИЙ ПІДРУЧНИК»**

Започатковано фестиваль-конкурс **«РОВЕСНИКИ НЕЗАЛЕЖНОСТІ»**

2001

Створено клуби дідусів і бабусь

Започатковано міський огляд-конкурс **ХАРЧОБЛОКІВ ЗДО**

Проведено міські семінари-практикуми **«ПЕДАГОГІЧНА ХВИЛЯ»**

Проведено **Дні освіти в Стамбулі**

Усі учні початкових класів почали отримувати **БЕЗОПЛАТНІ ГАРЯЧІ ОБІДИ**

Запроваджено педагогічний експеримент **«ШКОЛА ПОВНОГО ДНЯ»**

2004

У київських школах запроваджено факультатив **«КІЇВСЬКИЙ ВАЛЬС»**

Відбувся **ПЕРШИЙ ЗАГАЛЬНОМІСЬКИЙ ЗБІР ЛІДЕРІВ УЧНІВСЬКОГО САМОВРЯДУВАННЯ**

Започатковано Міський конкурс юних поетів **«ПОЕТИЧНА ВЕСНА»**

Проведено **ПЕРШИЙ МІЖНАРОДНИЙ ЗЛІТ ЮНИХ ТУРИСТІВ**

2009

Київ долучається до ПРОВЕДЕННЯ ЕТАПІВ ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ ДИТЯЧО-ЮНАЦЬКОЇ ВІЙСЬКОВО-ПАТРІОТИЧНОЇ ГРИ «СОКІЛ» («ДЖУРА»)

ЗАПОЧАТКОВАНО МІСЬКЕ СВЯТО НАРОДНОГО ТАНЦЮ (МІЖНАРОДНИЙ ДИТЯЧО-ЮНАЦЬКИЙ ФЕСТИВАЛЬ НАРОДНОГО ТАНЦЮ) «КИЇВСЬКЕ ДИВОКОЛО»

2008

ВІДКРИТО НОВИЙ НАВЧАЛЬНИЙ КОРПУС УНІВЕРСИТЕТУ ГРІНЧЕНКА НА ВУЛ. МАРШАЛА ТИМОШЕНКА, 13-Б

СТВОРЕНО «ЦЕНТР МОНІТОРИНГУ СТОЛИЧНОЇ ОСВИТИ»

ЗАВЕРШЕНО ВСТАНОВЛЕННЯ ЛІЧИЛЬНИКІВ ТЕПЛОВОЇ ЕНЕРГІЇ В УСІХ ЗАКЛАДАХ ОСВИТИ МІСТА

ВПЕРШЕ ВИПРОБУВАНО ТЕХНОЛОГІЇ ЗНО

2006

ВИХОВАНЦІ КИЇВСЬКОЇ МАН

ПОЧАЛИ ОТРИМУВАТИ СТИПЕНДІЇ КИЇВСЬКОГО МІСЬКОГО ГОЛОВИ

ВПЕРШЕ ПРОВЕДЕНО МІСЬКУ АКЦІЮ УЧНІВСЬКОЇ МОЛОДІ «ПІЗНАЙ СВІЙ КРАЙ – ПІЗНАЙ СЕБЕ»

2007

ЗАПРОВАДЖЕНО ПРОЄКТ «ЗОЛОТИЙ БАЛ» ВИПУСКНИКІВ ЗПТО

ВПРОВАДЖЕНО МІСЬКИЙ ФЕСТИВАЛЬ-КОНКУРС «МАЮ ЧЕСТЬ!» З НАГОДИ ДНЯ ЗАХИСНИКА УКРАЇНИ

СТВОРЕНО КПНЗ «КИЇВСЬКА МАЛА АКАДЕМІЯ НАУК УЧНІВСЬКОЇ МОЛОДІ»

ДЕПАРТАМЕНТ ОСВИТИ І НАУКИ МАЄ 5 ПІДПИСАНИХ УГОД ІЗ ПРЕДСТАВНИЦТВАМИ КРАЇН ЄВРОПИ ТА СВІТУ

ЗАВЕРШЕНО ПРОЄКТ ТАСИС «УДОСКОНАЛЕННЯ РЕГІОНАЛЬНОГО УПРАВЛІННЯ СИСТЕМОЮ ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВИТИ В УКРАЇНІ» ЗА УЧАСТІ 5 ПЛОТНИХ ЗАКЛАДІВ ОСВИТИ

2010

Старт функціонування системи
електронного запису **СЕЗ ЗДО**

2013

Відбулися **Перші літні дитячі
олімпійські ігри «Київ-2013»**

Запроваджено проєкт
«Осередок довіри»

2014

Започатковано загальноміську
акцію **«Столична
профтехосвіта бійцям АТО»**

Заклади освіти Києва
проводять благодійні акції
для підтримки **воїнів АТО**

Оформлено право постійного
користування **земельними
длянками** 14 закладів освіти

Започатковано **спартакіади
допризовної молоді** серед
ЗПТО Києва

Відбулася презентація першого
**Міжнародного дитячого
конкурсу знавців українсь-
кої мови (КМБУ)**

2011

Започатковано проведення
Міської профорієнтаційної
гри **«Мистецька фортеця»**

Організовано та проведено
міський етап Національно-
го кубку шкільного футболу
«Євро-2012»

Розпочато процес виведен-
ня ЗВО зі статусу відомчих,
підпорядкування закладів
безпосередньо МОН

Запроваджено міжнародний
проєкт **Twining** «Модер-
нізація законодавчих стан-
дартів та принципів освіти
і навчання у відповідності

2012

до Європейської політи-
ки навчання впродовж
життя»

2015

Започатковано проведення
Кубку Київського міського
голови з шахів

«Кришталева тура»

Створено перший в Україні
професійний коледж - ДНЗ
**«Київський професійний
коледж з посиленою
військовою та фізичною
підготовкою»**

Ухвалено Закон України
**"Про наукову і
науково-технічну
діяльність"**

2016

Започатковано проведення освітнього фестивалю управління майстерності «**Kyiv EdFest**»

Відкриття платформи для онлайн тестування **tests.monitoring.in.ua**

Старт роботи над «**Освітньою картою міста Києва**»

Запроваджено Конкурс на отримання **Грантів Київського міського голови у галузі «Освіта»**

Вперше проведено «**День Наума – розумника!**»

Вперше проведено Київський дитячо-юнацький форум «**M18: Ми можемо більше**»

Впроваджено курси підготовки науково-педагогічного складу **української жестової мови** у Київському фаховому коледжі прикладних наук

Старт передачі закладів професійної (професійно-технічної) освіти до **комунальної власності Києва**

Започатковано національно-патріотичний фестиваль «**Патріотичний Non-stop**»

Започатковано конкурсно-спортивний захід «**Ми – діти твої, Україно!**»

Започатковано Міжнародний фестиваль-конкурс «**Zolote zerno**»

2019

Розпочато виплату **базового фінансового нормативу**

Реконструйовано та відкрито комплекс фонтанів «**Зорі та сузір'я**» біля КПДЮ

Ухвалено Закон України «**Про фахову передвищу освіту**»

Вперше проведено Київський фестиваль шкільних стартапів «**Class Idea**»

Запуск «**Освітньої карти міста Києва**»

Розпочато онлайн-тестування на знання ЗУ у сфері освіти на порталі **tests.monitoring.in.ua** для керівників закладів освіти

Запроваджено дисципліни з **жестової мови** та авторський курс «**Культура глухих**» для студентів всіх

спеціальностей Київського фахового коледжу прикладних наук

2017

Започатковано міські змагання «**Влучний стрелець**» серед допризовної молоді

Започатковано національно-патріотичні проекти: «**Ми патріоти твої, Україно!**», «**День в українській армії**» для допризовної молоді

Здобувачі освіти закладів фахової передвищої освіти вперше здають **ДПА у формі ЗНО**

Прийнято рішення Київради про утворення **10 інклюзивно-ресурсних центрів**

2018

Розпочато процес передачі **12 закладів фахової передвищої освіти** для фінансування з міського бюджету

2020

Впроваджено використання **електронних таблиць** відвідування ЗДО

Презентовано додаток «**BookVAR**»

Створено **14 навчально-практичних центрів** на базі 11 ЗПТО

Створено платформу Електронного освітнього простору «**Все буде добре! ОК!**»

Запроваджено загальноміський конкурс «**ГРАФІЧНИЙ КОД ТВОГО МІСТА**» для закладів фахової передвищої освіти Києва

ЗЗСО Києва мають **189 угод про співпрацю (співробітництво) із зарубіжними закладами освіти 40 країн світу**

Прийнято рішення Київради про утворення **4 інклюзивно-ресурсних центрів** у місті Києві

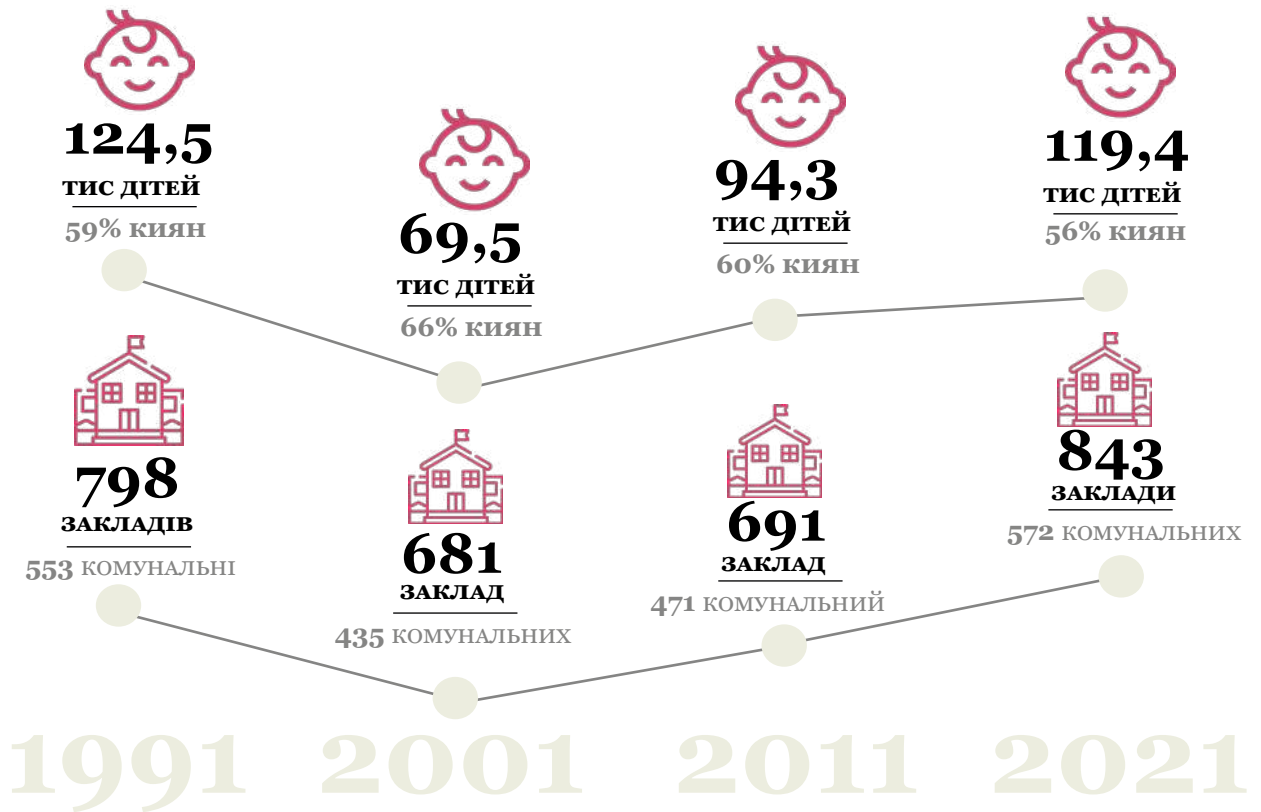
Заклади фахової передвищої та вищої освіти Києва мають **105 угод про співпрацю із зарубіжними закладами освіти 28 країн світу**

За 30 років незалежності **побудовано та реконструйовано 78 закладів дошкільної освіти, 67 закладів загальної середньої освіти**

**Дошкiлля Києва:
з 1991 до сьогодення**

1991-2001

ВІДКРИТО НАЙБІЛЬШУ
КІЛЬКІСТЬ ДИТЯЧИХ САДКІВ

МАСОВЕ СТВОРЕННЯ
ЩДС ТА НВК

11

ЗАКЛАДІВ
У 1991 РОЦІ

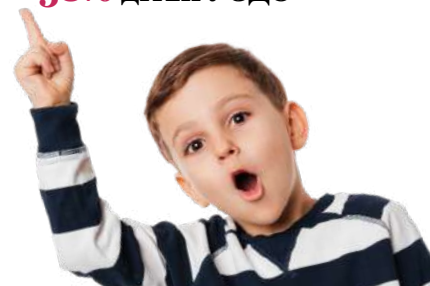
26% ВІД ЗАГ. КІЛЬ-
КОСТІ ПОБУДОВАНИХ
У І ДЕСЯТИРІЧЧІ

**СКОРОЧЕННЯ
ЗДО**

- 15% ЗАКЛАДІВ
- 58% ДІТЕЙ У ЗДО

16%

ЗДО ПІДПРИЄМСТВ ТА
ВІДОМСТВ ПЕРЕДАНО У
ВЛАСНІСТЬ МІСТА

У ПЕРШОМУ ДЕСЯТИРІЧЧІ НЕЗАЛЕЖНОСТІ в Києві майже третина дитячих садків належала міністерствам та установам. Найбільша кількість дитячих садків була підпорядкована: Мінмашпрому – 86, Мінпрому – 29, Мінтранс – 25, Міненерго – 12, іншим міністерствам та установам – 35 (Академія Наук України – 10 закладів).

Побудовано та відкрито **найбільшу кількість дитячих садків – 43** (84% з басейнами). Найбільше садків у місті було відкрито **у 1991 році** – 11 (26% від загальної кількості побудованих протягом першого десятиріччя). Це результат ще радянської системи управління. Проте, починаючи **з 1991 року** почалось поступове скорочення закладів дошкільної освіти через демографічну кризу. На **кінець 90-х років** кількість закладів дошкільної освіти столиці зменшилась на 15%, а кількість дітей у них зменшилась у 58%.

Саме в цьому десятиріччі у зв'язку з відсутністю контингенту дітей та невідповідністю

санітарно-технічним вимогам власники підприємств та відомств починають закривати садки та передавати їх у власність міста (передано 16% ЗДО). До 2000 року вже не функціонувало 122 заклади дошкільної освіти (в т.ч. 82 комунальних, 40 відомчих).

Щоб зберегти садки, Головним управлінням освіти виконавчого органу Київської міської ради народних депутатів (тоді) **у 1995 році** видано наказ «Про проведення перерахунків місць у закладах освіти міста», який дозволив зменшити граничну наповнюваність виховних груп в дошкільних закладах. Проведені перерахунки зменшили кількість місць у дитячих садках, проте не вирішили проблеми зниження народжуваності. Тому з метою збереження приміщень закладів дошкільної освіти вивільнені групові приміщення в садочках облаштувалися для покращення роботи з дітьми (ігрові кімнати, їдальні, спальні, спортивні зали, медичні і фізіотерапевтичні блоки, кімнати для вивчення англійської мови, кімнати казок, кімнати вивчення правил дорожнього руху, космічні лабораторії, шахові студії, кімнати зображувальної діяльності, кімнати природи та дослідів, кімнати батьківських клубів, логопедичні кабінети тощо).

Зважаючи на те, що приміщення дитячих садків продовжували стрімко вивільнятися, у Києві з 1995 року (на державному рівні таке рішення було прийнято у наступному десятиріччі - у 2003 році) почали ство-

РЮВАТИСЯ НАВЧАЛЬНО-ВИХОВНІ КОМПЛЕКСИ (НВК) – школи – дитячі садки (ШДС), у приміщеннях садків також відкривалися класи початкової школи для дітей 6-7-річного віку (01 вересня 1997 року в комунальних дитячих садках працювали 83 класи початкової школи). У 2000 році було реорганізовано у школи-дитячі садки 79 дошкільних закладів (з них 6 – приватні). З'являються перші приватні садки та ШДС.

ЗАКОНОДАВЧО ФУНКЦІОНУВАННЯ ШКІЛ-ДИТЯЧИХ САДКІВ БУЛО ВРЕГУЛЬОВАНО У 2003 РОЦІ ПІСЛЯ ПРИЙНЯТТЯ ПОЛОЖЕННЯ ПРО НАВЧАЛЬНО-ВИХОВНИЙ КОМПЛЕКС «ДОШКІЛЬНИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД - ЗАГАЛЬНООСВІТНІЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД», «ЗАГАЛЬНООСВІТНІЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД – ДОШКІЛЬНИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД» (ПОСТАНОВА КАБІНЕТУ МІНІСТРІВ УКРАЇНИ 12 БЕРЕЗНЯ 2003 РОКУ № 306).

2001-2011

89%

ЗДО КОМУНАЛЬНОЇ
ВЛАСНОСТІ

Зростає
частка ШДС

+7

НОВОБУДОВ

2008

НАЙБІЛЬША
КІЛЬКІСТЬ - 5

+28,6%

ДИТЕЙ

101%

УКОМПЛЕКТОВАНІСТЬ

+7

ВІДНОВЛЕНИХ
ЗДО

17 ШДС

у ЗДО

У ДРУГОМУ ДЕСЯТИРІЧЦІ У КИЄВІ ВЖЕ 89% ДИТЯЧИХ САДКІВ БУЛИ КОМУНАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ (524 ЗАКЛАДИ), МАЙЖЕ 10% ЗАЛИШИЛИСЯ У ВЛАСНОСТІ ВІДОМСТВ ТА ПІДПРИЄМСТВ, ЩЕ 1% САДКІВ БУЛИ СТВОРЕНІ ПРИВАТНИМИ ПІДПРИЄМЦЯМИ. 122 ЗАКЛАДИ НЕ ФУНКЦІОНУВАЛИ, 13 БУЛО ЛІКВІДОВАНО. У ЦЕЙ ПЕРІОД З МЕТОЮ ЗБЕРЕЖЕННЯ МЕРЕЖІ ДИТЯЧИХ САДКІВ БУДІВЛІ НЕФУНКЦІОНУЮЧИХ ЗАКЛАДІВ ПЕРЕДАЛИ В ОРЕНДНЕ ВИКОРИ-

СТАННЯ ПРИВАТНИМ СТРУКТУРАМ, ЯКІ СТВОРИЛИ ПРИВАТНІ ДИТЯЧІ САДКИ (У 2001 РОЦІ – 9 ПРИВАТНИХ ШДС, У 2011 РОЦІ – 24 ПРИВАТНИХ САДКИ ТА ШКОЛИ-ДИТЯЧИХ САДКИ).

Одночасно зросла і частка ШКІЛ-ДИТЯЧИХ САДКІВ, які розміщені в будівлях дитсадків – 14,3% (з них комунальних ШДС – 89, приватних - 9). Будівництво нових закладів дошкільної

ОСВІТИ УПОВІЛЬНИЛОСЯ. **З 2001 по 2010 роки** було 7 новобудов на 1410 місць (71% з басейнами); дві новобудови ввели в експлуатацію як школи-дитячі садки (із комп'ютерними класами, кімнатами вивчення іноземної мови, музичної грамоти, кабінетами психолога, спальнями та ігровими кімнатами для учнів перших класів тощо).

СТОЛИЦІ ФАКТИЧНО НЕ ЗМЕНШИЛАСЬ (0,3%), А КІЛЬКІСТЬ ДІТЕЙ У НИХ ЗРОСЛА НА 28,6%.

З 2007 року укомплектованість функціонуючих комунальних закладів дитьми перевищила 101% і протягом наступних років зростала через суттєве збільшення народжуваності дітей

(2011 рік – народилося 32 068 дітей – майже у 2 рази більше, ніж у 2001 році).

Найбільше садків було відкрито **у 2008 році** у мікрорайонах інтенсивної забудови Дарницького та Оболонського районів – 5 (71% від загальної кількості побудованих протягом цього десятиріччя). **З 2005 року** почалось поступове збільшення кількості закладів дошкільної освіти та вихованців у них. На кінець 2010 року кількість закладів дошкільної освіти

У 2014 році укомплектованість комунальних садків становила 127%. Саме в цьому десятиріччі розпочалась процедура відновлення будівель дитячих садків, які тривалий час не функціонували (відновлено роботу 7 закладів), ремонти вивільнених приміщень, які використовувалися для роботи з дітьми (відновле-

НО 407 ГРУП У ДНЮЧИХ ЗДО) ТА ПОСТУПОВА РЕОРГАНІЗАЦІЯ ШКІЛ-ДИТЯЧИХ САДКІВ У ДОШКІЛЬНІ НАВЧАЛЬНІ ЗАКЛАДИ (З 2004 РОКУ РЕОРГАНІЗОВАНО У ЗДО 17 ШДС – 20,5%).

З 2015 ДО 2019 РОКУ ВІДНОВЛЕННЯ РОБОТИ ГРУП У КОМУНАЛЬНИХ САДКАХ ВІДБУВАЛОСЬ ТАКОЖ У ХОДІ РЕАЛІЗАЦІЇ ПРОЄКТУ «СПРИЯННЯ РОЗВИТКУ СОЦІАЛЬНОЇ ІНФРАСТРУКТУРИ

ЧАСНО 69 ДОШКІЛЬНЯТ З ОСОБЛИВИМИ ОСВІТНИМИ ПОТРЕБАМИ БУЛИ ІНТЕГРОВАНІ В ОСВІТНЕ СЕРЕДОВИЩЕ ЗАКЛАДІВ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ ЗАГАЛЬНОГО РОЗВИТКУ З МЕТОЮ РАННЬОЇ СОЦІАЛІЗАЦІЇ ТА АДАПТАЦІЇ ДО НАВЧАННЯ. В УКРАЇНІ РОБОТА З ДОШКІЛЬНЯТАМИ В ІНКЛЮЗИВНИХ ГРУПАХ РОЗПОЧАТА У 2015 РОЦІ (ЗМІНИ ДО ЗАКОНУ УКРАЇНИ «ПРО ДОШКІЛЬНУ ОСВІТУ»).

УФСІ V». ЗА ФІНАНСОВОЇ ПІДТРИМКИ УРЯДУ НІМЕЧЧИНИ ВІДНОВЛЕНО РОБОТУ 110 ГРУП (ЩО ДОРІВНЮЄ 10 ЗАКЛАДАМ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ).

У 2009 РОЦІ РІШЕННЯМ КИЇВСЬКОЇ МІСЬКОЇ РАДИ № 502/2571 ЗАПРОВАДЖЕНО МІСЬКУ ЕКСПЕРИМЕНТАЛЬНУ ПРОГРАМУ «ІНКЛЮЗИВНЕ НАВЧАННЯ ТА ВИХОВАННЯ ДІТЕЙ З СИНДРОМОМ ДАУНА НА 2010-2013 РОКИ». ДЛЯ ДІТЕЙ У 9 САДКАХ БУЛО СТВОРЕНО 10 ГРУП ІНКЛЮЗИВНОЇ ОСВІТИ, В ЯКИХ ВИХОВУВАЛОСЯ 17 ДІТЕЙ. Одно-

У 2001 РОЦІ ВПЕРШЕ НА ПОСТРАДЯНСЬКОМУ ПРОСТОРІ ПРИЙНЯТО ЗАКОН УКРАЇНИ «ПРО ДОШКІЛЬНУ ОСВІТУ», ЯКИМ ВИЗНАЧЕНО, ЩО ДОШКІЛЬНА ОСВІТА Є ОБОВ'ЯЗКОВОЮ ПЕРВИННОЮ СКЛАДОВОЮ ЧАСТИНОЮ СИСТЕМИ БЕЗПЕРЕРВНОЇ ОСВІТИ.

ВПЕРШЕ РОЗРОБЛЕНО ОСВІТНЮ ПРОГРАМУ «СТОЛИЧНА ОСВІТА. 2001-2005 РОКИ», ОДНИМ ІЗ РОЗДІЛІВ ЯКОЇ СТАВ ПРОЄКТ «ДОШКІЛЬНА».

2011-2021

+14

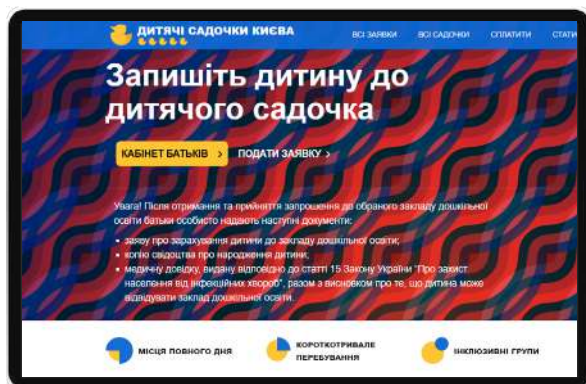
НОВИХ ДИТЯЧИХ
САДКІВ

+19

ВІДНОВЛЕНИХ
ДИТЯЧИХ САДКІВ

+42

РЕОРГАНІЗОВАНИХ
ЩДС у ЗДО

СИСТЕМА ЕЛЕКТРОННОГО ЗАПИСУ
ДІТЕЙ ДО ЗДО

БАЗОВИЙ ФІНАНСОВИЙ НОРМАТИВ

Комп'ютеризація ЗДО

На кінець третього десятиліття незалежності у Києві функціонує розгалужена мережа закладів дошкільної освіти різних типів і форм власності: **572** комунальних заклади (з них 36 – школи-дитячі садки та навчально-виховні комплекси), 14 відомчих садків та 257 підприємств

(установ, організацій), створених суб'єктами господарювання, які отримали ліцензії на провадження освітньої діяльності у сфері дошкільної освіти. Ще 78 закладів не функціонують (47 комунальних, 31 – відомчий). **2011 рік** - збудовано та введено в експлуатацію 14 комунальних ЗДО на 2935 місць (50% з басейнами).

Одночасно триває відновлення роботи дитсадків, які не функціонували: **з 2014 по 2020 рік** відновлено роботу 19 таких закладів (у т.ч. 2 відомчих). У 2021 році ведуться ремонти ще у трьох таких будівлях. Продовжується реорганізація шкіль-дитячих садків у ЗДО: з 2011 по 2021 роки реорганізовано 42 заклади (58% від кількості ШДС у 2011 році), триває процедура трансформації ще трьох закладів. З 2019 року у навчально-реабілітаційних центрах функціонують групи для дошкільнят.

У зв'язку із спрощенням процедури ліцензування освітніх послуг суттєво збільшилась частка приватних закладів в дошкільній освіті. **З 2011 року** в столиці проліцензовано **296 суб'єктів** господарювання у сфері дошкільної освіти, якими створено майже 8 тис. місць для дітей-дошкільнят (частка місць

у приватній освіті становить 7,8%). Частка приватних закладів в мережі закладів дошкільної освіти міста становить 28%.

Фактично за останні 10 років відновлено втрачену у перші роки незалежності потужність дошкільля: кількість закладів дошкільної освіти столиці збільшилася у 1,2 рази у порівнянні з 1991 роком; кількість комунальних закладів зросла у 3,3%.

У 2010-2011 роках вперше централізовано усі комунальні заклади дошкільної освіти отримали персональні комп'ютери та поступове підключення до мережі Інтернет.

З метою забезпечення рівних прав на здобуття дошкільної освіти з 2013 року запроваджено, а з 2017 року оновлено, **СИСТЕМУ ЕЛЕКТРОННОГО ЗАПИСУ ДІТЕЙ** до комунальних закладів дошкільної освіти територіальної громади міста Києва (розпорядження Київської міської державної адміністрації від 23.05.2013 № 760 зі змінами від 26.03.2019 № 517). СИСТЕМА ПОВНІСТЮ АВТОМАТИЗОВАНА.

Рішенням Київської міської ради від 13.09.2018 №1369/5433 з січня 2019 року у столиці вперше в Україні запроваджено здійснення видатків на дошкільну освіту у місті Києві на основі формульного підходу. Сума базового фінансового нормативу бюджетної забезпеченості ЗДО щорічно встановлюється рішенням Київської міської ради про Бюджет міста Києва на відповідний рік. Батьки, які не працюють у місті Києві і діти яких не зареєстровані в місті Києві, сплачують за перебування в комунальному ЗДО встановлену суму щомісяця. Батьки, діти яких мають статус «киянин» і отримують дошкільну освіту у приватних закладах дошкільної освіти, укладають тристоронні угоди на отримання компенсації у розмірі БФН.

Через внесені зміни до Закону України «Про дошкільну освіту», прийняття Положення про заклад дошкільної освіти, затвердження Норм та порядку організації харчування у закладах освіти та дитячих закладах оздоровлення та відпочинку (постанова Кабінету Міністрів України,

2021), введення системи внутрішнього контролю та запровадження шкали оцінювання якості освітнього процесу в закладах дошкільної освіти, реалізації службою якості освіти моніторингу якості освітньої діяльності в закладі дошкільної освіти тощо суттєвої ваги набувають питання автономії закладів дошкільної освіти. Попереду на дошкільля очікує ще багато змін та інноваційних впроваджень. Проте будь-які зміни можуть реалізовувати досвідчені працівники. Міністерством освіти і науки України розроблено професійні стандарти для вихователів та керівників закладів дошкільної освіти, які проходять громадське обговорення.

СПОДІВАЄМОСЬ, ЩО ДОШКІЛЬНА ОСВІТА І НАДАЛІ БУДЕ ПЕРШОЮ ЛАНКОЮ ОСВІТИ, СТАРТОМ ДЛЯ МАЛЕНЬКИХ КИЯН, БАГАТО З ЯКИХ СТАНУТЬ ВИДАТНИМИ ЛЮДЬМИ СЬОГОДЕННЯ І МАЙБУТНЬОГО.

Хоролюська

**30 РОКІВ ЗМІН
У ЗАГАЛЬНІЙ СЕРЕДНІЙ
ОСВІТІ**

1991

339,7

ТИС. УЧНІВ

27,5
СЕРЕДНЯ
НАПОВНЮВАНІСТЬ

2001

305,9

ТИС. УЧНІВ

27,9
СЕРЕДНЯ
НАПОВНЮВАНІСТЬ

2011

230,1

ТИС. УЧНІВ

25
СЕРЕДНЯ
НАПОВНЮВАНІСТЬ

2021

314,4

ТИС. УЧНІВ

28
СЕРЕДНЯ
НАПОВНЮВАНІСТЬ

481

ЗАКЛАД

510

ЗАКЛАДІВ

566

ЗАКЛАДІВ

317

ЗАКЛАДІВ

У ПЕРШИЙ РІК НЕЗАЛЕЖНОСТІ В КИЄВІ ФУНКЦІОНУВАЛО **317** ШКІЛ, ОДНА З ЯКИХ – ПРИВАТНА. У ШКОЛАХ НАВЧАЛОСЯ **339,7 ТИС. УЧНІВ**. СЕРЕДНЯ НАПОВНЮВАНІСТЬ КЛАСІВ СТАНОВИЛА 27,5. У ДВІ ЗМІНИ НАВЧАЛИСЯ УЧНІ 181 ШКОЛИ. УКРАЇНСЬКОЮ МООВОЮ ЗДОБУВАЛИ ОСВІТУ 38% УЧНІВ.

У ЦЕЙ ПЕРІОД У КИЄВІ СПОСТЕРІГАЛАСЬ ТЕНДЕНЦІЯ ДО ЗБІЛЬШЕННЯ ЗАКЛАДІВ ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ ЗА РАХУНОК БУДІВНИЦТВА КОМУНАЛЬНИХ ШКІЛ. ЗА 10 РОКІВ

ЇХ КІЛЬКІСТЬ ЗБІЛЬШИЛАСЬ НА **38%**.

У 1991 РОЦІ В КИЄВІ ВІДКРИТО ПЕРШІ ШКОЛИ НОВОГО ТИПУ – 12 ЛІЦЕЇВ ТА ГІМНАЗІЙ (ШКОЛИ-ГІМНАЗІЇ № 56, 59, 117, 48, 167, ШКОЛИ-ЛІЦЕЇ № 142, 157, 208, УКРАЇНСЬКИЙ КОЛЕЖ № 272, УКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ГУМАНІТАРНИЙ ЛІЦЕЙ ПРИ КИЇВСЬКОМУ ДЕРЖАВНОМУ УНІВЕРСИТЕТІ ІМ. Т. Г. ШЕВЧЕНКА, ТЕХНІЧНИЙ ЛІЦЕЙ КИЇВСЬКОГО ПОЛІТЕХНІЧНОГО ІНСТИТУТУ, ЛІЦЕЙ ЕКОНОМІКИ ТА БІЗНЕСУ).

У 1997 РОЦІ СТВОРЕНО УНІКАЛЬНИЙ, ЄДИНИЙ В УКРАЇНІ ЗАКЛАД ОСВІТИ – «ШКОЛА ЕК-

1991-2001

СТЕРНІВ», у якому навчалось понад 400 учнів різних вікових категорій та застосовано три основні форми навчання: екстернат, індивідуальне навчання та заочне.

Відкрито **приватні школи**. Найстаршим приватним закладом в Україні та в місті Києві вважається ліцей «Гранд», який запрацював ще за радянських часів (у 1988 році). У перший рік незалежної України в Києві створено приватний заклад – Київський ліцей бізнесу. Кількість приватних шкіл у Києві за перше десятиріччя збільшилась у 24 рази (з 1 до 24).

Стрімко зменшилась (на 73% за 10 років) кількість шкіл, які працюють у дві зміни. Розпочато перехід на навчання державною мовою. Кількість учнів у школах Києва, які навчаються українською мовою, збільшилась на **55%** і наразі становить **98,4%**.

Навчальні заклади розширюють партнерські зв'язки. Школи Києва у 1998

році співпрацювали майже з **500 школами** з 21 області України (започатковано проєкт «**Сільська школа – друг і партнер**») У 1999 році відповідно до наказу ГУОН м. Києва «Про розширення партнерських стосунків з навчальними закладами інших держав» навчальні заклади Києва підписали угоди про співпрацю з закладами освіти **48 країн світу**.

З 1999 року введено безоплатні сніданки для всіх школярів Києва: напої (сік або молоко) та борошняні вироби (вівсяне печиво, пряники). Цього ж року першокласники отримали від міської влади подарунок до 1-го вересня «**Буквар**» та «**Щоденник київського першокласника**» – документ нового типу – книгу для спілкування між учителем, учнями та батьками.

2001-2011

Станом на 01.09.2001 року столична освіта отримала унікальну мережу з **481** навчального закладу, яка повністю задовольнила індивідуальні запити батьків та учнів м. Києва: 451 школа комунальної форми власності, серед яких: початкові школи, школи-дитячі садки, середні загальноосвітні школи I-II та I-III ступенів, спеціалізовані школи з поглибленим вивченням іноземної мови з першого класу, гімназії, ліцеї, загальноосвітні, спеціальні та санаторні школи-інтернати, вечірні школи,

«ШКОЛА ЕКСТЕРНІВ» ТА 30 ПРИВАТНИХ ШКІЛ.

Початок другого десятиріччя незалежності відзначається **ліквідацією другої зміни** в усіх школах Києва.

Другу зміну ліквідовано!

Це стало можливим через раціональне використання будівель дошкільних закладів, на базі яких було створено 99 шкіл-дитячих садків (2002 рік).

Через демографічну кризу спостерігається тенденція до зменшення кількості першокласників та відповідно – школярів у цілому. Упродовж десятиріччя кількість учнів зменшилася майже на **84 тис.** (на 27%) з 305,9 тис. у 2001 році до 222,0 тис. у 2010 році. Середня наповнюваність класів зменшилась з 28 до 25 учнів.

Освітній процес для 96% школярів відбувається українською мовою. Зросла кількість шкіл комунальної (на 22 заклади) та приватної (на 10 закладів) форм власності. Серед нових закладів загальної середньої освіти –

Слов'янська гімназія (вивчення 6 мов: білоруської, польської, болгарської, чеської, російської, хорватської), Скандинавська гімназія (вивчення шведської, норвезької, фінської, данської мов).

У кожному районі столиці одну зі шкіл реорганізовано у спеціалізовану школу з поглибленим вивченням української мови. Збільшилась кількість шкіл з **профільними класами та допрофільною підготовкою**. Упродовж десятиліття поряд з традиційними профілями в школах відкриваються та функціонують педагогічні, медичні класи, класи «юних інспекторів дорожнього руху» та податківців. Відкриваються унікальні та єдині в Європі класи спортивної журналістики (на базі школи № 233, 2002 рік) та «юних пожежних» (на базі гімназії «Потенціал», 2004 рік). Шляхом реорганізації створено спеціалізовану школу з поглибленим вивченням біотехнологій № 177, Ліцей митної справи № 144, Ліцей інформаційних технологій № 79. Розширилась мережа шкіл з поглибленим вивченням інформатики (школи № 52, 91, 304).

З 2001 року в школах Києва запроваджено предмет «Мій Київ»; **з 2002 року** в 1-х класах 50 шкіл увелено експериментальний курс «Комп'ютерна азбука», у 2 – 4 класах – «Сходинки до інформатики»; **з 2003 року** в 10 навчальних закладах запроваджено експериментальний курс «Європейський вибір», **з 2004**

РОКУ – факультатив «Київський вальс»,
У 2004 РОЦІ в 10 закладах старту-
вав експеримент «Школа повного дня».

З 2001 РОКУ в межах першої муніци-
пальної комплексної програми «Сто-
лична освіта. 2001 – 2005» запровад-
жено проєкт «Київський підручник».
Видано 30 назв підручників і посіб-
ників, які розроблено вчителями київсь-
ких шкіл, методистами Київського
університету імені Бориса Грінченка.

Упродовж десяти років поряд з тради-
ційними предметними олімпіадами, що
проводяться в Україні, у Києві започатко-
вано олімпіади з комп'ютерної графіки,
образотворчого мистецтва, відкриті олім-
піади зі східних та слов'янських мов.

З 2003 РОКУ за кошти бюдже-
ту міста Києва учнів 1 – 11 класів, які
перебувають на диспансерному об-
ліку, забезпечено гарячими обідами;

З 2004 РОКУ й усіх учнів 1 – 4 класів.

У 2004 РОЦІ Центром тестових техно-
логій Міжнародного фонду «Відроджен-
ня» спільно з Міністерством освіти і науки
проведено тестування 4485 випускників
шкіл України, серед них школи Печер-
ського та Подільського районів Києва.

2011-2021

З 2011/2012 навчального року в
Києві поступово **збільшується**
контингент учнів. Так, за остан-
ні 10 навчальних років кількість ді-
тей у школах міста зросла на 41%,
це майже 95 тис. школярів. Таке
зростання контингенту учнів зу-
мовлено позитивною динамікою
в демографічній ситуації міста;
міграційними процесами, у тому
числі збільшенням у київських
школах дітей з Київської та інших
прилеглих областей, прибуттям до
столиці учнів з АР Крим та східних
регіонів України; інтенсивністю
будівництва житлового сектору.

У 2017 РОЦІ прийнято новий
Закон України «Про освіту».
Він відрізняється від поперед-
нього низкою нововведень:

терміном освіти (у 12 років),
більшою автономією шкіл,
збільшенням оплати вчителям,
зміною порядку атестації вчи-
телів, правил підвищення їх
кваліфікації тощо.

З прийняттям закону відбуваються
зміни в мережі шкіл. Школи-ди-
тячі садочки та навчально-вихов-
ні комплекси в складі дошкіль-
ного закладу й початкової школи
трансформовано або в заклади до-
шкільної освіти, або в початкові
школи відповідно до потреби гро-

мади. Зменшується кількість **ВЕЧІРНИХ (ЗМІННИХ) ШКІЛ** унаслідок приєднання до закладів загальної середньої освіти, у яких утворюються вечірні та заочні класи.

У **2020/2021** навчальному році в мережі закладів загальної середньої освіти Києва **566** шкіл різних типів та форм власності: 430 – комунальних, у тому числі 2 заклади підпорядковані Департаменту культури, 128 приватних шкіл та 8 закладів освіти державної форми власності. Середня наповнюваність класів – 28 учнів.

Усього у закладах загальної середньої освіти Києва навчаються **324,8 тис. учнів.**

Кількість школярів орієнтовно відповідає 1998/1999

на в ч а л ь н о м у року (329,5 тис. школярів), кількість шкіл вищезазначеного навчального року дорівнювала 397 (із них 16 приватних).

Пріоритетним питанням загальної середньої освіти третього десятиріччя незалежності України є впровадження реформи **«Нова Українська Школа»**. В основі реформи – нові компетентності, практична спрямованість знань, створення нового безпечного освітнього простору та інше. **З 2017/2018** навчального року для першокласників 34-х закладів за-

гальної середньої освіти столиці розпочалася апробація нового державного стандарту початкової загальної освіти в межах Всеукраїнського експерименту.

З 2018/2019 навчального року за цим стандартом розпочали навчання першокласники всіх шкіл столиці, як і всієї України. За чотири роки (2018-2021) на впровадження НУШ використано **850,5 млн грн**, з них з бюджету м. Києва – 642,0 млн грн, що в **7 разів** більше ніж передбачено умовами співфінансування. Субвенція з державного бюджету та значні кошти бюджету міста Києва дозволили якісно підготувати школи до впровадження НУШ, змінити освітній простір, умови для навчання дітей, підготувати вчителів, забезпечити засобами навчання. У кожному початковому класі робоче місце вчителя обладнано комп'ютерною технікою.

Упродовж чотирьох років проведено навчання понад **7 тис. педагогічних працівників**: учителів початкової школи, учителів іноземних мов та інтегрованого курсу «Мистецтво», які викладають у початковій школі, заступників директорів з початкової освіти, психологів, асистентів учителів тощо.

Одночасно відбуваються зміни в самій процедурі прийому дітей до шкіл. **У 2017** році прийом до 1-х класів у 33% закладів загальної середньої освіти Києва відбувався на конкурсній основі. Конкурс був стресом для 6-річної дитини та

СТВОРЮВАВ МОЖЛИВІСТЬ ДЛЯ КОРУПЦІЙНИХ ДІЙ. **З 2018 РОКУ** ПРИЙОМ ДО 1-Х КЛАСІВ у Києві здійснюється відповідно до території обслуговування закладів освіти. Правом першочергового зарахування до 1-х класів у 2018 році скористалося 85% родин першокласників, у 2021 році – 61%.

З 2016 РОКУ КАБІНЕТИ ПРИРОДНИЧИХ ДИСЦИПЛІН ПОЧАЛИ ЗАБЕЗПЕЧУВАТИ НОВИМ ОБЛАДНАННЯМ, у тому числі цифровими вимірювальними комплексами з методичними посібниками, програмним забезпеченням та обладнанням для проведення лабораторних, практичних і демонстраційних робіт. Таке обладнання забезпечує автоматизовану обробку даних, дозволяє відображати хід експерименту у вигляді графіків, таблиць, показань приладів.

ЗАПОЧАТКОВАНО ПРОЄКТ «ЦИФРОВА ШКОЛА»: РОЗПОЧАТО ДОСЛІДНО-ЕКСПЕРИМЕН-

ТАЛЬНУ РОБОТУ «ОРГАНІЗАЦІЙНІ, ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНІ УМОВИ ВПРОВАДЖЕННЯ ЕЛЕМЕНТІВ Е-НАВЧАННЯ В ШКОЛІ» (НАВЧАННЯ ЗА ЕЛЕКТРОННОЮ КНИГОЮ), у якій беруть участь **25** закладів загальної середньої освіти. Для шкіл-учасників проєкту закуплено 1305 «електронних книг» (2016 рік);

НА БАЗІ 53 ЗЗЗСО СТВОРЕНО STEAM-ЦЕНТРИ (2019/2020 НАВЧАЛЬНИЙ РІК);

У 1 – 4 КЛАСАХ ШКІЛ КИЄВА ЗАПРОВАДЖЕНО «ЕЛЕКТРОННИЙ КЛАСНИЙ ЖУРНАЛ» (2020 РІК);

60 ЗАКЛАДІВ ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ МАЮТЬ «ЕЛЕКТРОННІ ВЧИТЕЛЬСЬКІ» (2020 РІК); РОЗПОЧАТО ВИПУСК ЕЛЕКТРОННИХ УЧНІВСЬКИХ КВИТКІВ (2020/2021 НАВЧАЛЬНИЙ РІК).

МАСОВЕ ЗАКРИТТЯ ШКІЛ НА КАРАНТИН **У БЕРЕЗНІ 2020 РОКУ** СТАЛО ПОШТОВХОМ ДЛЯ ПЕРЕОЦІНКИ ЯК ЗАСОБІВ ТА ІНСТРУМЕНТІВ ОРГАНІЗАЦІЇ ШКІЛЬНОГО НАВЧАННЯ, ТАК І МЕ-

ХАНИЗМІВ УПРАВЛІННЯ ЗАКЛАДАМИ ОСВІТИ ТА ОСВІТНЬОЮ МЕРЕЖЕЮ ЗАГАЛОМ. Під час карантину Департаментом освіти і науки розроблено **РЕГЛАМЕНТ ВІДНОВЛЕННЯ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ В ЗАКЛАДАХ ОСВІТИ М. КИЄВА ТА РЕЖИМУ ЇХ РОБОТИ ПІСЛЯ ЗНЯТТЯ КАРАНТИННИХ ОБМЕЖЕНЬ.**

Зазначений документ, затверджений розпорядженням керівника робіт з ліквідації наслідків надзвичайної ситуації регіонального рівня у травні 2020 р., став першим в Україні алгоритмом дій для освітян з відновлення освітнього процесу в очному форматі.

Напрацювання освітян Києва упродовж карантинних обмежень упорядковано у **два навчально-методичні посібники:** «Дистанційне навчан-

ня: виклики, результати та перспективи. Порадник. З досвіду роботи освітян міста Києва». (2020 рік, 2021 рік).

Спільно з телеканалом ТРК «Київ» учителями-ентузіастами Києва записано понад **400 телеуроків** (2020 – 2021 роки).

Розпочато роботу щодо створення 15 осередків дистанційного навчання, де безкоштовно навчатимуться учні за дистанційною формою як окремою формою здобуття освіти (ЗЗСО № 21, 44, 322, 250, 18, 136, 141, 9, 79, 257, 7, 144, 91, Київська інженерна гімназія, «Школа екстернів»).

Змінено підходи до **організації харчування**. Харчування за кошти бюджету Києва (безкоштовне харчування) отримає кожен третій учень (2020/2021 навчальний рік). Запроваджено нові форми організації харчування: мультипрофільне харчування («Шведський стіл» і «дабл-меню») та «Шкільна кулінарна лінійка» (2019 – 2021 роки).

ІНКЛЮЗИВНА ОСВІТА

На зміну старої парадигми суспільно-державного усвідомлення «повноцінна більшість» – **«НЕПОВНОЦІННА МЕНШІСТЬ»** приходить нова – **ЄДИНА СПІЛЬНОТА**, яка включає і людей з певними порушеннями. Світова спільнота фіксує законодавчо неприпустимість так званого соціального маркування.

НОВА КУЛЬТУРНО-ІСТОРИЧНА НОРМА ПОВАГА ДО ВІДМІННОСТЕЙ МІЖ ЛЮДЬМИ

1991-2001

З 1991 року відбувається **ПЕРЕХІД** від сегрегативного навчання дітей з особливими освітніми потребами до інклюзивної освіти.

У цей період функціонувало 27 шкіл-інтернатів, у яких навчалися та виховувалися діти-сироти та діти, позбавлені батьківського піклування, напівсироти та діти з багатодітних родин.

У школах також навчаються діти з особливими освітніми потребами, проте немає корекційної складової. Навчальні програми **НЕ АДАПТОВАНІ** для таких дітей.

2001-2011

Перший освітній експеримент з інклюзивного навчання «Соціальна інтеграція та адаптація дітей з особливими освітніми потребами в групи і класи загального призначення» в столиці розпочався **з 2001 року** на базі НВК «Барвінок» Голосіївського району та ШДС «Паросток» Подільського району та впроваджувався **до 2008 року**. Зазначений експеримент мав позитивні результати і трансформувався в проєкт «Інклюзивне навчання дітей з особливими освітніми потребами в групах і класах загального призначення».

У 2007 році збудований перший пандус у ШДС «Паросток» Подільського району м. Києва.

З 2008 року в санаторній школі-інтернат № 21, крім дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, почали навчатися та виховуватися і діти, які мають родину.

З 2009 року до ДБ «Малютко» також зараховуються на навчання діти з родин.

У 2009 році ліквідований ДБ «Ясний» Шевченківського району м. Києва.

З 2010 року інклюзивна освіта ста-

ла підтримуватись законодавчою базою України, коли до Закону України «Про загальну середню освіту» були внесені зміни, згідно з якими заклади загальної середньої освіти могли повноправно створювати інклюзивні та спеціальні класи.

У 2012 році у 8 закладах загальної середньої освіти було утворено **43 інклюзивних класи**, у яких навчалися 168 учнів з особливими освітніми потребами.

У 2012 році у 12 закладах загальної середньої освіти міста Києва функціонували 29 спеціальних класів для 312 осіб з особливими освітніми потребами. Мережа інклюзивних класів з кожним

роком розширюється. Збільшується загальна кількість учнів з особливими освітніми потребами, та, водночас, розширюється спектр порушень розвитку дітей, які здобувають освіту в інклюзивних класах.

На сьогодні кількість закладів загальної середньої освіти з інклюзивними класами збільшилася майже у 30 разів і становить **212 закладів загальної середньої освіти**. Разом з однолітками у 881 інклюзивному класі навчаються 1474 уч-

нів з особливими освітніми потребами.

На сьогодні у 18 закладах загальної середньої освіти міста Києва функціонують **80 спеціальних класів** для 756 осіб з особливими освітніми потребами. Спеціальні класи слугують проміжним етапом для адаптації дитини, щоб успішно розвиватися та навчатися згодом відповідно до своїх можливостей в інклюзивному класі.

З 2011 року інклюзивне навчання поширюється у всіх закладах освіти Києва. Спостерігається позитивна динаміка включення осіб з особливими освітніми потребами в інклюзивне середовище закладів загальної середньої освіти Києва. Разом з тим, для забезпечення права на освіту осіб з особливими освітніми потребами, в тому числі осіб з інвалідністю, у місті Києві створена розгалужена мережа спеціальних закладів освіти, яка задовольняє потреби мешканців столиці.

З 2016 року трансформовано 12 закладів спеціальної освіти.

Наразі функціонує 8 спеціальних шкіл, 6 спеціальних шкіл-інтернатів, 2 навчально-реабілітаційні центри, навчально-виховний комплекс «Мрія», 4 санаторні школи-інтернати, 1 санаторна школа.

З метою сприяння реалізації прав і законних інтересів дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклуван-

ня у мережі закладів освіти міста Києва функціонує санаторна школа - інтернат № 21, де на повному державному утриманні перебуває 10 дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування.

Безперешкодний доступ для осіб з інвалідністю до першого поверху забезпечено в **400 закладах освіти**. Обладнані заклади освіти ліфтами - 17, платформами підйомними та іншими засобами доступності - 23 заклади та універсальними кабінами загального користування - 133 заклади.

У 2018 році прийнято рішення Київської міської ради про утворення 10 інклюзивно-ресурсних центрів (далі - ІРЦ).

Для забезпечення надання якісних послуг фахівців ІРЦ постійно розширюються штатні розписи інклюзивно-ресурсних центрів: у 2018 році – введено 165 штатних одиниць, з них 72 педагогічні ставки; у 2021 році – 210 штатних працівників ІРЦ, з них 150 ставок - педагогічні працівни-

КИ, ЗОКРЕМА, ПРАКТИЧНІ ПСИХОЛОГИ, УЧИТЕЛІ-ДЕФЕКТОЛОГИ (ЛОГОПЕДИ, СУРДОПЕДАГОГИ, ТИФЛОПЕДАГОГИ, ОЛІГОФРЕНОПЕДАГОГИ) ТА ВЧИТЕЛІ-РЕАБІЛІТОЛОГИ. СЕРЕДНІЙ ПОКАЗНИК ПЕДАГОГІЧНИХ ПРАЦІВНИКІВ В ІРЦ МІСТА КИЄВА СТАНОВИТЬ 15 СТАВОК. ЦЕ **НАЙКРАЩІЙ ПОКАЗНИК В УКРАЇНІ.**

З МІСЬКОГО БЮДЖЕТУ НА РОЗВИТОК ТА ЗАРОБІТНУ ПЛАТУ ДЛЯ ІРЦ БУЛО ВИДІЛЕНО **180 МЛН ГРН** (ЗА РОКИ ЇХ ІСНУВАННЯ)

У ЛИПНІ 2021 РОКУ ДЕПУТАТАМИ КИЇВСЬКОЇ МІСЬКОЇ РАДИ ПРИЙНЯТО РІШЕННЯ ПРО УТВОРЕННЯ ЩЕ ЧОТИРЬОХ ІНКЛЮЗИВНО-РЕСУРСНИХ ЦЕНТРІВ У ДАРНИЦЬКОМУ, ДЕСНЯНСЬКОМУ, ДНІПРОВСЬКОМУ ТА ОБОЛОНСЬКОМУ РАЙОНАХ.

**РОЗВИТОК
ПОЗАШКІЛЬНОЇ
ОСВІТИ**

2021

77,1

ТИС. ВИХОВАНЦІВ

2011

73,8

ТИС. ВИХОВАНЦІВ

2001

59,2

ТИС. ВИХОВАНЦІВ

1996

60,9

ТИС. ВИХОВАНЦІВ

42

ЗАКЛАДИ

39

ЗАКЛАДІВ

32

ЗАКЛАДИ

32

ЗАКЛАДИ

1991-2001

У ПЕРІОД ПЕРШОГО ДЕСЯТИРІЧЧЯ НЕЗАЛЕЖНОСТІ УКРАЇНИ В МІСТІ КИЄВІ ФУНКЦІОНУВАЛО **32** ЗАКЛАДИ ПОЗАШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ, ЯКІ ЩОРОКУ ВІДВІДУВАЛИ БЛИЗЬКО **60-ТИ** ТИСЯЧ ВИХОВАНЦІВ, ЩО СТАНОВИЛО (**18-19** % ВІД ЗАГАЛЬНОЇ КІЛЬКОСТІ УЧНІВ ЗАКЛАДІВ ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ).

У системі освіти міста Києва функціонувало **20** дитячо-юнацьких спортивних шкіл, в яких займалися **11 тисяч вихованців** (3,5 % від загальної кількості учнів). Пріоритетним у позашкільній освіті на той час було збереження мережі закладів позашкільної освіти, створення цілісної системи виховної роботи, яка б давала можливість забезпечити всебічний і гармонійний розвиток особистості. Значне місце придлялося організації змістовного дозвілля дітей у позаурочний час, створенню належних умов для розвитку здібностей та обдарувань школярів, задоволення їх інтересів, духовних запитів і потреб у професійному визначенні.

1991 рік - вперше в Україні в Київському Палаці дітей та юнацтва відкрито центр інформаційних технологій, центр розвитку дошкільнят «Джерельце», створено дитяче інформаційно-творче агентство «ЮН-ПРЕС».

1992 рік - Київську міську станцію юних туристів реорганізовано у Міжнародний центр дитячо-юнацького туризму, Будинок вчителя передано у власність міста Києва.

1997 рік – започатковано Першість шкільних команд із футболу на Кубок Головного управління освіти і науки м. Києва.

1998 рік - вперше в історії європейської освіти на юридичному рівні обумовлено й закріплено співпрацю освітян з батьківською і дитячою громадою як рівноправних партнерів: підписано тристоронню угоду про співпрацю «Київський трикутник» між Головним управлінням освіти Київської міської державної адміністрації, громадською організацією «Об'єднання батьків школярів м. Києва» та Київською міською радою старшокласників; проведено перший навчально-оздоровчий збір лідерів учнівського самоврядування в оздоровчому таборі «Сіверянин» (м. Алушта).

1999 РІК – започатковано випуск єдиної в Європі столичної газети школярів для школярів «Х-КЛАС». Пізніше почала друкуватися газета спортивних досягнень школярів «СПОРТ-КЛАС» та спільний проєкт з виданням «МЕТРО» - журнал «МЕТРО-ОСВІТА» - теж без аналогів у Європі. Розпочато відродження театрів у школах та в 1999 році започатковано міський фестиваль театральних колективів закладів освіти міста Києва «СРІБНЕ ДЖЕРЕЛО». На початок 2001 року налічувалось 178 шкільних театральних колективів.

2000 РІК - запроваджується власна символіка закладів освіти: школярі, педагоги та батьки долучилися до геральдичної справи, створюючи герб, прапор та гімн школи. Видано збірку символіки закладів загальної середньої освіти міста Києва. Новорічні вистави стають традиційним подарунком дітям пільгових категорій від Київської міської влади. Набуває розвитку мережа профільних таборів для навчання та відпочинку обдарованих і талановитих дітей, лідерів учнівського самоврядування, гуртківців закладів позашкільної освіти. Організуються трудові об'єднання старшокласників. У 2001 році відбувся перший фестиваль трудових об'єднань школярів Києва. Започатковано проведення Міжнародного дитячо-юнацького фестивалю хо-

рової творчості «СПІВАЄ КИЇВ ВЕСНЯНИЙ», міського фестивалю музичних колективів закладів освіти м. Києва «ЗОЛОТА ОСІНЬ», фестивалю народної творчості працівників установ освіти міста Києва «КВІТУЧІ БАРВИ ТАЛАНТУ» та загальноміську акцію випускників «ПОСАДИ СВОЄ ДЕРЕВО».

100 дитячих творчих колективів закладів освіти столиці отримали звання «Народний художній колектив», «Зразковий художній колектив», що є найвищим показником в Україні.

2001-2011

У другому десятиріччі незалежності України мережа закладів позашкільної освіти міста Києва суттєво збільшилася – з **32 до 39** закладів, відповідно збільшилася кількість дітей, охоплених позашкільною освітою: з **59 до 73 тисяч** (з 19 % до 33 % від загальної кількості учнів закладів загальної середньої освіти).

Відкрито заклад позашкільної освіти міського підпорядкування – **Київську Малу Академію Наук учнівської молоді** та шість закладів по-

зашкільної освіти у Голосіївському, Оболонському, Святошинському та Солом'янському районах міста Києва. Державну культурно-просвітницьку установу «Київський міський будинок учителя» реорганізовано в комунальний комплексний позашкільний навчальний заклад. Навчання в одну зміну в закладах загальної середньої освіти столиці дозволило ширше використовувати можливості школи для організації зайнятості дітей у позаурочний час, зокрема, на базі шкіл відкрито гуртки за різними напрямками позашкільної освіти, спортивні секції та інші творчі об'єднання школярів.

Водночас протягом десятиріччя відкрито нові дитячо-юнацькі спортивні школи системи освіти. У 2011 рік функціонувало **24 ДЮСШ**, які відвідували понад 14 тисяч вихованців (6,3% від загальної кількості учнів).

Пріоритетними завданнями позашкільля Києва в зазначений період було розширення мережі, створення умов для забезпечення доступності, модернізація матеріально-технічної бази та удосконалення науково-методичного наповнення закладів позашкільної освіти.

2002 РІК - уперше в Україні започатковано традицію проведення свята «День позашкільника» для працівників закладів позашкільної освіти столиці, приуроченого до Всесвітнього дня дитини (20 листопада).

2003 РІК - уперше проведено Міжнародний фестиваль дитячо-юнацької журналістики «Прес-весна на Дніпрових схилах», конкурс шкільної преси, спортивний уїкенд для лідерів учнівського самоврядування та батьків.

2004 РІК - запроваджено факультатив «Київський вальс» для учнів 11-х класів закладів загальної середньої освіти; проведено перший Міжнародний зліт юних туристів.

2005 РІК - започатковано міський фестиваль-конкурс «Київський вальс» - свято танцю, юності та весни.

2006 РІК - УВЕДЕНО ДОДАТКОВІ СТАВКИ КЕРІВНИКІВ ГУРТКІВ ФІЗКУЛЬТУРНО-СПОРТИВНОГО НАПРЯМУ У КОЖНОМУ ЗАКЛАДІ ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ МІСТА КИЄВА.

2007 РІК – у Міжнародному центрі дитячо-юнацького туризму вперше в Україні відкрито музей туризму «Історія становлення дитячого туристсько-краєзнавчого руху в місті Києві». Вперше вихованці Київської Малої академії наук учнівської молоді отримують стипендії Київського міського голови. Започатковано проведення Міжнародного дитячо-юнацького фестивалю народного танцю «Київське дивоколо», міський західів: фестивалю-конкурсу «Ровесники незалежності», конкурсу читців, присвяченого творчості Тараса Шевченка, конкурсу юних поетів «Поетична весна», конкурсу шкільних команд КВК «Школа жартів», фестивалю «Гімн навчального закладу», фестивалю-конкурсу «Маю честь!» до Дня захисника України, акції учнівської молоді «Пізнай свій край – пізнай себе», гри-конкурсу «Краєзнавчий квест».

Протягом зазначеного десятиріччя активізовано роботу з популяризації серед дітей та учнівської молоді етнокультурних цінностей українського народу: в закладах позашкільної освіти створено студії, гуртки народної творчості, дитячі ансамблі народного танцю, народних інструментів та фольклорні ансамблі.

2011-2021

У ТРЕТЬОМУ ДЕСЯТИРІЧЧІ НЕЗАЛЕЖНОСТІ України в місті Києві функціонує **42** заклади позашкільної освіти комунальної власності територіальної громади міста Києва, це на 3 заклади більше, ніж у попередньому періоді.

Заклади позашкільної освіти відвідують понад **77 тисяч** вихованців.

За цей час Міжнародний центр дитячо-юнацького туризму реорганізовано в Київський центр дитячо-юнацького туризму, краєзнавства та військово-патріотичного виховання, у якому вперше в Україні створено відділ національного та військово-патріотичного виховання. Відкрито Центр технічної і художньо-естетичної творчості для дітей та юнацтва «Зміна» у

Дніпровському районі м. Києва, Центр позашкільної освіти в Дарницькому районі м. Києва, змінено тип і назву закладу та включено до мережі закладів позашкільної освіти міста

КИЄВА ЦЕНТР
ФІЗКУЛЬТУРНО
СПОРТИВНО-
ГО НАПРЯМКУ
«ІПОН» ОБО-
ЛОНСЬКОГО РАЙ-
ОНУ СТОЛИЦІ.

У СИСТЕМІ
ОСВІТИ МІСТА
КИЄВА НАРАЗІ
ФУНКЦІОНУЄ 18
ДИТЯЧО-ЮНА-
ЦЬКИХ СПОР-
ТИВНИХ ШКІЛ,
ЯКІ ВІДВІДУЮТЬ
МАЙЖЕ 12 ТИСЯЧ
ВИХОВАНЦІВ.
У ПОРІВНЯН-

НІ З ДРУГИМ ДЕСЯТИРІЧЧЯМ КІЛЬКІСТЬ ДЮСШ ЗМЕНШИЛАСЯ, З ОГЛЯДУ НА ТЕ, ЩО ЧАСТИНУ ЗАКЛАДІВ ПЕРЕПІДПОРЯДКОВАНО СИСТЕМІ МОЛОДІ ТА СПОРТУ СТОЛИЦІ.

Із прийняттям нового Закону України «**Про освіту**» з'явилася законодавче підґрунтя для системної трансформації позашкільної освіти: позашкільну освіту визначено як невід'ємну складову системи освіти, закріплено можливість визнання та врахування результатів навчання в закладах позашкільної освіти, закріплено академічну, організаційну, фінансову і кадрову автономію закладів позашкільної освіти, що в свою чергу дає можливість переходу на нові моделі позашкільної освіти на

ПРИНЦИПАХ ГНУЧКОСТІ, ДИНАМІЧНОСТІ, ВІДКРИТОСТІ ТА МАКСИМАЛЬНОЇ ДОСТУПНОСТІ.

Основними **завданнями позашкільної освіти** у поточному десятиріччі є:

розвиток мережі закладів позашкільної освіти відповідно до освітніх, культурних, духовних потреб та запитів населення;

забезпечення національно-патріотичного виховання учнів міста Києва шляхом проведення освітніх заходів, нацлених на піднесення престижу української мови, культури, історичної пам'яті, інтеграції патріотичного виховання в освітній процес;

РОЗВИТОК ДЕРЖАВНО-ГРОМАДСЬКОГО УПРАВЛІННЯ ОСВІТОЮ;

СТВОРЕННЯ СУЧАСНОГО ОСВІТНЬОГО СЕРЕДОВИЩА В ЗАКЛАДАХ ПОЗАШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ, СУЧАСНОЇ МОДЕЛІ РЕАЛІЗАЦІЇ ОСНОВНИХ НАПРЯМІВ ПОЗАШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ ЩОДО ФОРМУВАННЯ КЛЮЧОВИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ ДІТЕЙ ТА УЧНІВСЬКОЇ МОЛОДІ, СУЧАСНОГО ПСИХОЛОГІЧНО КОМФОРТНОГО СЕРЕДОВИЩА В ЗАКЛАДАХ ПОЗАШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ.

Започатковано **15** міських національно-патріотичних проєктів, що стали всеукраїнськими: «Нам Україна вище над усе!»; «Повертайся живим!»; «Дружнтя Україна»; «Україна – це ми!», «Україна – єдина країна»; Естафета єдності, звитяги та слави; «Ліки замість квітів»; «Діти Києва – воїнам АТО»; «Діти Києва – дітям зі сходу України»; «Листи та обереги – захисникам України»; «Воїни світла у моему серці», «Ланцюг єдності», «Ангели пам'яті», «Ми – разом», «Моя вишиванка».

Зміцнено **STEAM-напрями**. На сучасному етапі діджиталізації діти та учнівська молодь мають безліч можливостей для особистісного розвитку та навчання. За допомогою новітніх технологій школярі можуть відвідати космічний простір, побачити справжнього динозавра, здійснити хімічні досліди тощо. У закладах позашкільної освіти створено сучасні STEM простори для технічного та інтелектуального розвитку дітей, підготовки майбутніх інже-

нерів і науковців. Зокрема, в Київському Палаці дітей та юнацтва розпочав роботу мережевий ресурсний центр допрофільної підготовки та профільного навчання «New Skills», відділ івент-менеджменту та арт-проєктів, відділ STEM-освіти, відділ PR технологій та медіавиробництва, «Цифра центр»; у Центрі технічної і художньо-естетичної творчості для дітей та юнацтва «Зміна» м. Києва створено проєкт «Студія навчальних практик віртуальної та доповненої реальності», як середовище інформаційного обміну передбачає не лише засвоєння, але і

передачу та генерування нової інформації тощо.

ПАРТИЦИПАЦІЯ УЧНІВСЬКОЇ МОЛОДІ В ДІІ.

Реалізуються проєкти: «Ми партнери: Київська міська влада та Київська міська рада старшокласників» та «Відповідальне лідерство – шлях до успіху». Щорічно проводиться Київський дитячо-юнацький форум «**M18 - Ми можемо більше!**» Вперше відбулися вибори M18 для дітей і молоді.

Започатковано унікальні проєкти: Кубок Київського міського голови з шахів «Кришталева тура» серед учнів закладів освіти міста Києва; місь-

КІ ЗМАГАННЯ З МІНІ-ФУТБОЛУ СЕРЕД ЗБІРНИХ КОМАНД 7-8 КЛАСІВ ЗАКЛАДІВ ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ М. КИЄВА «КУБОК МЕРА КИЄВА»; МІСЬКУ ПРОФОРІЕНТАЦІЙНУ ГРУ «МИСТЕЦЬКА ФОРТЕЦЯ»; МІСЬКИЙ ПРАВОПРОСВІТНИЦЬКИЙ ПРОЄКТ «ШКОЛА БЕЗ БУЛІНГУ. СІМ'Я БЕЗ НАСИЛЬСТВА. 365»; СОЦІАЛЬНИЙ ПРОЄКТ «ІНТЕЛЕКТ МОЛОДІ – КИЄВУ».

ДЕПАРТАМЕНТОМ ОСВІТИ І НАУКИ МІСТА КИЄВА **В БЕРЕЗНІ 2020** РОКУ СТВОРЕНО ЕЛЕКТРОННИЙ ОСВІТНІЙ ПРОСТІР ПОЗАШКІЛЛЯ КИЄВА «**ВСЕ БУДЕ ДОБРЕ! ОК!**» (ОК – ОСВІТА КИЄВА). ЦІЛЬОВА АУДИТОРІЯ: УЧНІ, БАТЬКИ, ПЕДАГОГИ, СТУДЕНТИ КИЄВА, УКРАЇНИ ТА СВІТУ. «ВСЕ БУДЕ ДОБРЕ! ОК!» - ПРОСТІР, ЩО СПРИЯЄ ОБ'ЄДНАННЮ ТА КОМУНІКАЦІЇ УЧАСНИКІВ 24/7 ТА НАДАЄ МОЖЛИВОСТІ ДО САМОРЕАЛІЗАЦІЇ ТА САМОІДЕНТИФІКАЦІЇ В УМОВАХ ПАНДЕМІЇ COVID-19. ЗА ПЕРІОД ІСНУВАННЯ ПРОЄКТУ ОХОПЛЕНО ОНЛАЙН БІЛЬШЕ 200 ТИСЯЧ УЧАСНИКІВ І РЕАЛІЗОВАНО ПОНАД 50 ТИСЯЧ МІНІ-ПРОЄКТІВ: #ШКОЛА – ПРОСТІР МОЖЛИВОСТЕЙ, #НАУКА НА ДИВАНИ, #ПІДТРИМУЄМО ЛІКАРІВ, #ТЕАТР – ЦЕ ПРО ЛЮДСЬКУ ДУШУ, #ВСЕ БУДЕ ДОБРЕ, #ДАЙДЖЕСТ КРУТИХ ІДЕЙ ТА ІНШ.

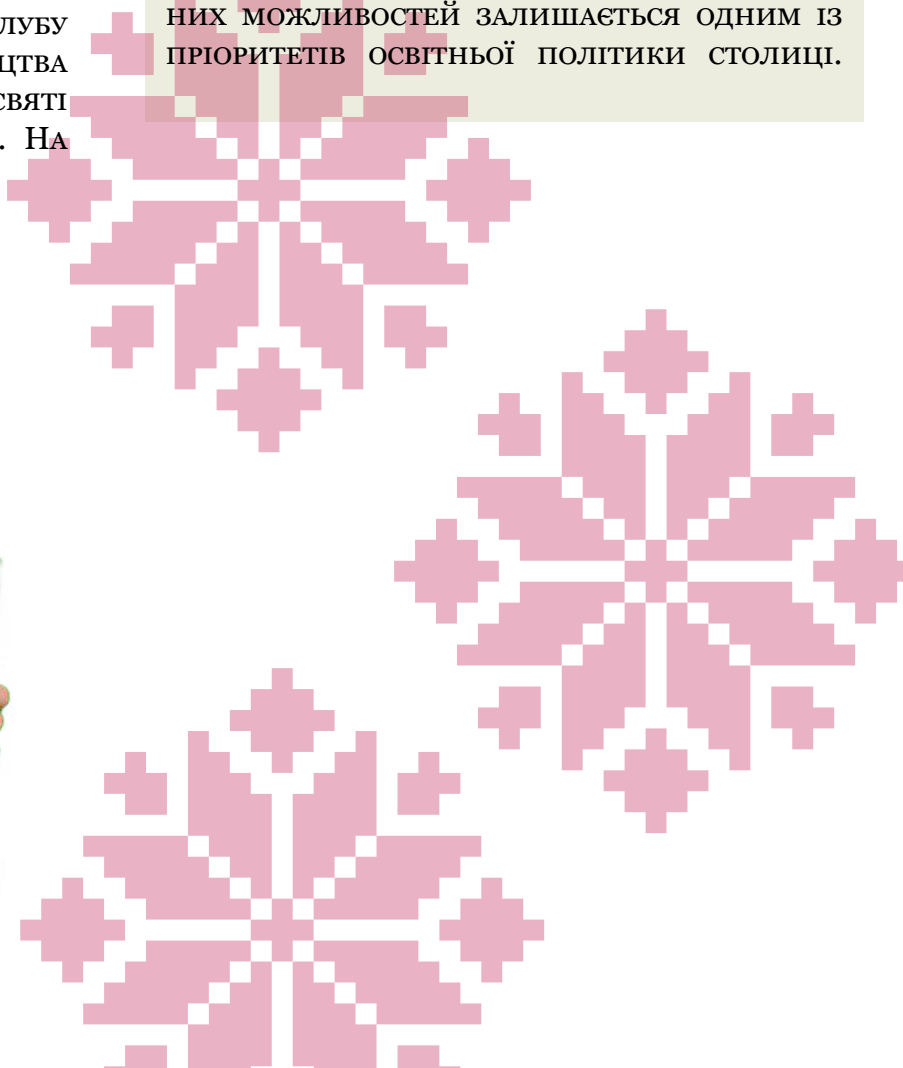
УПРОДОВЖ КАРАНТИННИХ ОБМЕЖЕНЬ ЗАКЛАДАМИ ПОЗАШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ МІСТА КИЄВА ЗАБЕЗПЕЧЕНО ОРГАНІЗАЦІЮ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ ТА ВИКОНАННЯ НАВЧАЛЬНИХ ПРОГРАМ ЗА НАПРЯМАМИ ПОЗАШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ ШЛЯХОМ ВИКОРИСТАННЯ ІНСТРУМЕНТІВ І ТЕХНОЛОГІЙ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ. ВИКОРИСТОВУЮЧИ СУЧАСНІ ОНЛАЙН-СЕРВІСИ ТА КАНАЛИ КОМУНІКАЦІЇ, ПЕДАГОГАМИ ПОЗАШКІЛЛЯ СТОЛИЦІ ОХОПЛЕНО ОНЛАЙН-НА-

вчанням понад 77 тисяч вихованців. Вихованці закладів позашкільної освіти здобувають перемоги на міжнародних змаганнях та конкурсах, виборюють перемоги на чемпіонатах світу та Європи, знайомлять увесь світ з культурою та традиціями України. Тільки за останніх 5 років юні кияни здобули **МАЙЖЕ 10 ТИСЯЧ МІЖНАРОДНИХ ПЕРЕМОГ.**

Цьогоріч уперше флотилія яхт-клубу Київського Палацу дітей та юнацтва взяла участь у водно-спортивному святі до 30-річчя Незалежності України. На

часі – створення на базі КПДЮ сучасного інженерно-комунікаційного простору «Технопарк» з кібер-лабораторією, центром безплотних літальних апаратів, класом юних льотчиків-штурманів, навчально-тренувальним центром та платформою для парашутної підготовки вихованців.

Забезпечення здобуття позашкільної освіти дітьми та учнівською молоддю відповідно до інтересів та індивідуальних можливостей залишається одним із пріоритетів освітньої політики столиці.

**ПРОФЕСІЙНА ОСВІТА
СТОЛИЦІ ЧАСІВ
НЕЗАЛЕЖНОСТІ**

22,9ТИС. ЗДОБУВАЧІВ
ОСВІТИ**23,1**ТИС. ЗДОБУВАЧІВ
ОСВІТИ**19,9**ТИС. ЗДОБУВАЧІВ
ОСВІТИ**12,3**ТИС. ЗДОБУВАЧІВ
ОСВІТИ**52**

ЗАКЛАДИ

НАПОВНЮВАНІСТЬ
700 УЧНІВ**33**

ЗАКЛАДИ

НАПОВНЮВАНІСТЬ
620 УЧНІВ**29**

ЗАКЛАДІВ

НАПОВНЮВАНІСТЬ
520 УЧНІВ**23**

ЗАКЛАДИ

1991 2001 2011 2021**1991-2001**

У ПЕРШОМУ ДЕСЯТИРІЧЧІ НЕЗАЛЕЖНОСТІ з огляду на соціально-економічний стан, занепад підприємств – замовників робітничих кадрів, які були базовими підприємствами професійно-технічних навчальних закладів, кількість закладів до 2000 року **ЗМЕНШИЛАСЬ НА 37%** (з 52 закладів залишилось 33, було ліквідовано 19 закладів). Середньорічна наповнюваність закладу становила близько 700 учнів. Щороку ринок праці поповнювали 12 тис. випускників закладів. Заклади освіти фінансувались міні-

стерством освіти України з державного бюджету. Недостатні бюджетні асигнування стали причиною заборгованості за спожиті тепло-, енергоносії. Заборгованість по заробітній платі складала до 6 місяців.

Колективи закладів змушені були **оголосити страйк** на захист своїх прав. Професійно-технічні навчальні заклади розпочинають перебудову на вимогу часу. Прийнято Указ Президента України 8 травня 1996 року № 322/96 «Основні напрями реформування професійно-технічної освіти в Україні».

У ДРУГОМУ ДЕСЯТИРІЧЧІ МЕРЕЖА ЗАКЛАДІВ **МАЙЖЕ НЕ ЗАЗНАЛА ЗМІН**. ПРОФЕСІЙНО-ТЕХНІЧНА ОСВІТА ЗДІЙСНЮВАЛАСЬ У 33 ПРОФЕСІЙНО-ТЕХНІЧНИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДАХ ЗА 168 ПРОФЕСІЯМИ.

ПАРАЛЕЛЬНО ІЗ ПРОФЕСІЙНО-ТЕХНІЧНОЮ ЗДОБУВАЛАСЬ ПОВНА ЗАГАЛЬНА СЕРЕДНЯ ОСВІТА. СЕРЕДНЬОРІЧНА НАПОВНЮВАНІСТЬ ЗАКЛАДУ СТАНОВИЛА БЛИЗЬКО 620 УЧНІВ (КОНТИНГЕНТ ЗАКЛАДІВ У СЕРЕДНЬОМУ СКЛАДАВ 20 500 УЧНІВ). ЩОРОКУ РИНОК ПРАЦІ ПОПОВНЮВАЛИ 10 ТИС. ВИПУСКНИКІВ ЗАКЛАДІВ.

НЕГАТИВНІ ТЕНДЕНЦІЇ ДЕМОГРАФІЧНОЇ КРИЗИ 90-Х РОКІВ, ПАДІННЯ ПРЕСТИЖНОСТІ РОБІТНИЧОЇ ПРОФЕСІЇ ВПЛИНУЛИ НА НАПОВНЮВАНІСТЬ ПРОФЕСІЙНО-ТЕХНІЧНИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДІВ. У ПОРІВНЯННІ З ПЕРШИМ ДЕСЯТИРІЧЧЯМ КОНТИНГЕНТ ЗАКЛАДІВ ЗМЕНШИВСЯ НА 22% (З 23 ТИС. ОСІБ ДО 18 ТИС. ОСІБ).

ПРОФЕСІЙНО-ТЕХНІЧНА ОСВІТИ СТАЄ ПРИВАБЛИВОЮ ДЛЯ СОЦІАЛЬНО НЕЗАХИЩЕНИХ ВЕРСТВ НАСЕЛЕННЯ. ЩОРІЧНО У ЗАКЛАДАХ НАВЧАЄТЬСЯ БЛИЗЬКО 600 ДІТЕЙ-СИРІТ ТА ДІТЕЙ, ПОЗБАВЛЕНИХ БАТЬКІВСЬКОГО ПІКЛУВАННЯ, 400 ДІТЕЙ З ОСОБЛИВИМИ ПОТРЕБАМИ.

УПЕРШЕ ЗА РОКИ НЕЗАЛЕЖНОСТІ МІСЬКОЮ ВЛАДОЮ ВИДІЛЕНО КОШТИ НА КАПІТАЛЬНИЙ РЕМОУТ, ХАРЧУВАННЯ УЧНІВ, ПРИДБАННЯ НАБОРІВ ІНСТРУМЕНТІВ ТА ОБМУНДИРУВАННЯ УЧНІВ І КУРСУ, А ТАКОЖ ОДЯГУ, ВЗУТТЯ, М'ЯКОГО ІНВЕНТАРЯ УЧНЯМ ІЗ ЧИСЛА ДІТЕЙ-СИРІТ І ДІТЕЙ, ПОЗБАВЛЕНИХ БАТЬКІВСЬКОГО ПІКЛУВАННЯ. У КІНЦІ ДЕСЯТИРІЧЧЯ РОЗПОЧАЛАСЬ КОМП'ЮТЕРИЗАЦІЯ ЗАКЛАДІВ ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ.

ОСОБЛИВОЮ ПОПУЛЯРНІСТЮ В УЧНІВСЬКОЇ МОЛОДІ КОРИСТУЮТЬСЯ ПРОФЕСІЇ: "СЛЮСАР З РЕМОУТ АВТОМОБІЛІВ", "ОПЕРАТОР КОМП'ЮТЕРНОГО НАБОРУ", "КУХАР", "КОНДИТЕР", "ОФЦІАНТ", "ПЕРУКАР (ПЕРУКАР-МОДЕЛЬЄР)". ЗАКЛАДАМИ ОСВІТИ РОЗПОЧАТО НАДАННЯ ОСВІТНИХ ПОСЛУГ ЩОДО ПЕРЕПІДГОТОВКИ ТА ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ СЛУХАЧІВ ІЗ ЧИСЛА НЕЗАЙНЯТОГО ТА ДОРОСЛОГО НАСЕЛЕННЯ.

У ТРЕТЬОМУ ДЕСЯТИРІЧЧІ НЕЗАЛЕЖНОСТІ МЕРЕЖА ЗАКЛАДІВ **ЗАЗНАЛА ЯКІСНИХ ЗМІН**. Заклади з НЕВЕЛИКОЮ НАПОВНЮВАНІСТЮ БУЛИ РЕОРГАНІЗОВАНІ ШЛЯХОМ ПРИЄДНАННЯ, ЗАПРОВАДЖЕНО СТУПЕНЕВУ ПІДГОТОВКУ ФАХІВЦІВ. **На кінець 2020 року** у м. Києві функціонує 23 заклади професійної (професійно-технічної) освіти.

Таким чином за 30 років незалежності мережа закладів **скоротилась на 59%** (з 52 до 23 закладів), а контингент зменшився на 52% (з 23 тис. осіб до 12 тис. осіб). Первинна професійно-технічна освіта здійснювалась за 111 робітничими професіями. На вимогу ринку праці міста Києва перелік професій зменшено вдвічі, зменшено інтеграцію професій з 3-4 до 2-3.

Розпочато підготовку за новими професіями: "Автомеханік", "Офіс-адміністратор", "Оператор з обробки інформації та програмного забезпечення", "Мон-

тажник гіпсокартонних конструкцій", "Адміністратор програм радіо та телебачення", "Зварник", "Майстер готельного обслуговування", "Майстер з діагностики та налагодження електронного устаткування автомобільних засобів", "Майстер з монтажу та обслуговування систем відновлювальної енергетики" тощо.

Середньорічна наповнюваність закладу становила близько **520 осіб** (контингент закладів у середньому складав 15 тис. здобувачів освіти). Щороку ринок праці поповнювали 6,5 тис. випускників закладів. Упроваджено процедуру щодо формування регіонального замовлення на підготовку фахівців, розпочато процес передачі майнових цілих комплексів закладів професійної (професійно-технічної) освіти з державної до комунальної власності.

Здобуття професійної освіти здійснюється за дуальною формою, започатковано елементи дистанційного навчання, зумовленого всесвітньою пандемією. **Професійна (професійно-технічна) освіта столиці перебуває у стані переходу до високотехнологічного інформаційного суспільства.**

Починаючи **з 2016 року** (з моменту передачі фінансування закладів з бюджету міста Києва) забезпечено в повному обсязі фінансування видатків на заробітну плату, нарахувань на оплату праці, придбання продуктів харчування, оплату комунальних послуг та енергоносіїв, стипендії тощо.

Розпочато поліпшення матеріально-технічної бази закладів професійної (професійно-технічної) освіти. За період **2016-2020 роки** фінансування на: проведення ремонтних робіт, закупівлю обладнання та засобів навчання, придбання первинного робочого інструменту та спецодягу для здобувачів освіти, які зараховані на навчання на 1-й курс, зросло майже в **14** разів (з 4,6 млн. грн до 63 млн. грн).

У закладах професійної (професійно-технічної) освіти встановлено автоматизовану пожежну сигналізацію, проведено заміну 50% вікон на енергозберігаючі.

У **12 з 23** закладів (50% від загальної кількості, що здійснюють підготовку робітничих кадрів) забезпечено архітектурну доступність до приміщень закладів для маломобільних груп населення. Підготовлено документи та передано з державної до комунальної власності територіальної громади міста Києва **13** цілених майнових комплексів закладів професійної (професійно-технічної) освіти (62% від загальної кількості закладів, що будуть передані).

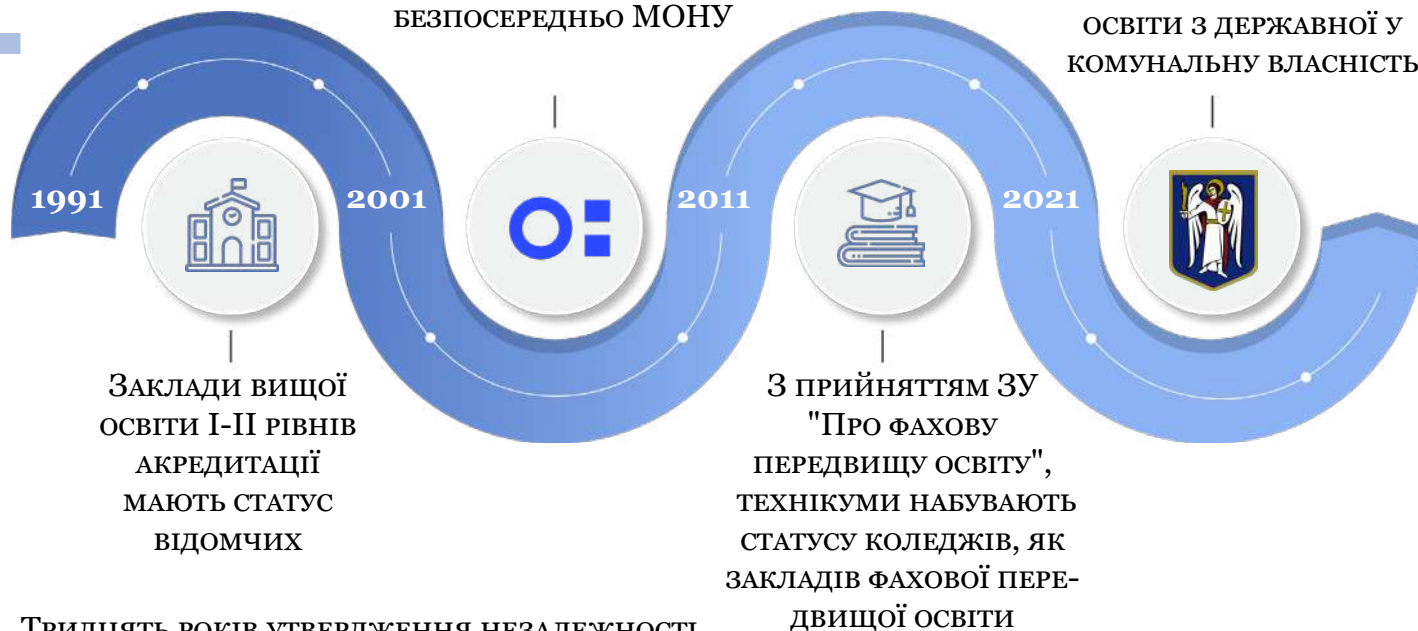

**ФАХОВА ПЕРЕДВИЩА
ТА ВИЩА ОСВІТА
ПЕРЕЗАВАНТАЖЕННЯ**

ЗАКЛАДИ ВИЩОЇ ОСВІТИ
I-II РІВНІВ АКРЕДИТАЦІЇ
ВИВЕДЕНО ЗІ СТАТУСУ
ВІДОЧИХ.
Підпорядкування
БЕЗПОСЕРЕДНЬО МОНУ

ТРИВАЄ ПРОЦЕС
ПЕРЕДАЧІ ЗАКЛАДІВ
ФАХОВОЇ ПЕРЕДВИЩОЇ
ОСВІТИ З ДЕРЖАВНОЇ У
КОМУНАЛЬНУ ВЛАСНІСТЬ

Тридцять років утвердження незалежності проходили під знаком формування, реалізації модернізації освітньої політики і сфери фахової передвищої та вищої освіти.

1991-2001

У першому десятилітті незалежності в основному створено функціонуючу та самодостатню систему освіти, що зберегла здобутки і традиції минулого, водночас стала краще відповідати новим суспільним запитам і накопичила інноваційний потенціал подальшого розвитку. Розпочатий з прийняття в 1991 році нових законів про освіту та наукову і на-

уково-технічну діяльність, цей період національної освіти самоідентифікації завершився остаточною дезінтеграцією української освіти з пострадянським освітнім простором, створенням національного освітнього законодавства, прийняттям Національної доктрини розвитку освіти.

2001-2011

У ПЕРІОД НАСТУПНОГО десятиліття незалежності державна освітня політика здійснювалася в умовах розширення спектру та збільшення сили трансформаційних впливів **Європейської інтеграції** та світової глобалізації. На місцевому рівні було розроблено та ухвалено першу міську цільову програму розвитку освіти Києва **«Столична освіта. 2001-2005 роки»**.

2011-2021

Третє десятиліття незалежності України у сфері освіти характеризується новим поглядом на якісний рівень і суспільну роль освіти, який зумовили **Революція гідності, підписання Угоди про асоціацію України з Європейським Союзом**.

У 2014 році на засадах Болонського процесу із створення Європейського простору вищої освіти ухвалено інноваційний Закон України «Про вищу освіту», а **у 2015 р.** у контексті формування Європейського дослідницького простору – прогресивний Закон України «Про наукову і науково-технічну діяльність».

У 2019 році завдяки ухваленню Закону України «Про фахову передвищу освіту» було закладено основу для розвитку фахової передвищої освіти та виділено її як окрему ланку у системі безперервної освіти. До цього вона перебувала у системі вищої освіти, **а з 2014 року** – після ухвалення Закону України «Про вищу освіту», й взагалі у критичному становищі – на межі зникнення.

З 2018 року було прийнято рішення про **передачу закладів фахової передвищої освіти з державної власності до комунальної власності територіальної**

ГРОМАДИ МІСТА КИЄВА. КИЇВСЬКОЮ МІСЬКОЮ РАДОЮ УХВАЛЕНО РІШЕННЯ ПРО НАДАННЯ ЗГОДИ ПРО БЕЗОПЛАТНЕ ПРИЙНЯТТЯ ТАКИХ ЗАКЛАДІВ ДО КОМУНАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ.

З 2020 РОКУ вищі навчальні заклади I-II рівнів акредитації: технікуми, училища та коледжі, як вони раніше називалися, набувають статусу коледжу та здійснюють освітню діяльність як заклади фахової передвищої освіти.

Останні роки характеризуються істотною активізацією міжнародної співпраці в освіті і науці, зростанням відкри-

тості світовим нововведенням, прийняттям європейського вектору розвитку.

Наразі до підпорядкування Департаменту освіти і науки належать: 1 комунальний заклад вищої освіти – Київський університет імені Бориса Грінченка; 12 закладів фахової передвищої освіти міста Києва, які мають статус окремих юридичних осіб та передаються з державної до комунальної власності; 1 комунальний заклад фахової передвищої освіти, який є структурним підрозділом Університету Грінченка – Фаховий коледж «Універсум».

**РОЗВИТОК
ІНФРАСТРУКТУРИ ОСВІТИ**

30 + 70
РОКІВ 33СО
+ 78
ЗДО

1991-2001

+ 29 33СО

+ 43 ЗДО

Будівництво закладів освіти
проводилось відповідно до
ТИПОВИХ ПРОЄКТІВ

Побудовано **29** закладів загальної середньої освіти, кількість створених учнівських місць складає **34 513** та **43** заклади дошкільної освіти, (з них 36 – із стаціонарними басейнами) кількість створених місць складає **9615**.

Будівництво проводилось відповідно до **ДБН 360-92**** «Містобудування. Планування і забудова міських і сільських поселень», СНиП 2.08.02-89 «Общественные

здания и сооружения», **ДБН В.2.2-3-97** «Будинки та споруди навчальних закладів» та **ДБН В.2.2-4-97** «Будинки та споруди дитячих дошкільних закладів». Переважно будівництво закладів освіти відбувалось у нових мікрорайонах міста (Позняки, Осокорки, Троєщина), забудова проводилась комплексно, одночасно з будівництвом житлових будинків вводились в експлуатацію школи та садочки.

Наприкінці десятиріччя спостерігається значне зниження темпів будівництва закладів освіти пов'язане з економічною кризою в країні. З метою економії енергоресурсів та зменшення витрат бюджетних коштів у **1997** році розпочато встановлення лічильників теплової енергії в закладах освіти, що надало можливість порівняти кількість фактично витраченої теплової енергії на опалення будівлі у яких встановили лічильники, з попередніми показниками витрат, що нараховувались без лічильників. Це виявило значну (в декілька разів) **економію коштів** за використання фактично спожитої електроенергії. У **1999** році майже 30% закладів освіти міста обласного значення встановили лічильники теплової енергії та розпочато встановлення теплолічильників з терморегуляторами. Це дало можливість використовувати теплову енергію в залежності від зміни погодних умов та показало значне зменшення використання теплової енергії під час потепління в осінньо-зимовий (опалювальний) період.

2001-2011

РОЗПОЧАТО ВПРОВАДЖЕННЯ
ІНДИВІДУАЛЬНОГО ПІДХОДУ
ДО ПРОЄКТУВАННЯ ОСВІТНІХ ЗАКЛАДІВ

з 2008 року

+ 26 ЗЗСО

+ 3 ЗДО

З 2001 року будівництво закладів освіти здійснюється відповідно до **Програми економічного і соціального розвитку міста Києва**.

За кошти міського бюджету побудовано та реконструйовано **26** закладів освіти: **23** заклади загальної середньої освіти та **3** заклади дошкільної освіти. Будівництво проводилось відповідно до **ДБН В.2.2-3-97** «Будинки та споруди навчальних закладів».

Межі **земельних ділянок**, на яких розташовані заклади освіти змінювалися. За відсутності чітких меж землекористування виникали численні проблеми: незаконне відчуження земельних ділянок для несанкціонованого будівництва на територіях закладів освіти та поруч з ними. Це

ПРИЗВОДИЛО ДО ПОРУШЕННЯ ВИМОГ ОХОРОНИ ПРАЦІ, БЕЗПЕКИ ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ ТА САНІТАРНО-ГІГІЄНИЧНИХ НОРМ.

За період **1991 - 2001 рр.** правовстановлюючі документи на земельні ділянки закладів освіти відсутні, **з 2003 - 2011 рр.** оформлено право постійного користування 14 закладів освіти.

У 2002 році відповідно до розпорядження Київської міської державної адміністрації зовнішні теплові мережі закладів освіти було передано на баланс АК «Київенерго». З метою вдосконалення технічних характеристик будівель закладів освіти, покращення матеріально-технічної бази, комфортного перебування учасників освітнього процесу розпочато впровад-

ження енергозберігаючих заходів.

У 2001-2006 роках встановлено **1049** модульних індивідуальних теплових пунктів (МіТП) в закладах освіти міста, в тому числі завершено встановлення лічильників теплової енергії в усіх закладах освіти міста. МіТП є технологічною системою, що передає теплову енергію від магістральної мережі до споживачів. Пристрій автоматично розподіляє тепло між системами вентиляції, гарячого водопостачання, опалення та регулює температуру теплоносія. У теплу погоду подача тепла в будівлю знижується, а в холодну – підвищується, що дозволяє у канікулярний період уникнути перевитрат теплової енергії та економити бюджетні кошти.

ВПРОВАДЖЕНО ІНДИВІДУАЛЬНИЙ ПІДХІД ДО ПРОЄКТУВАННЯ КОЖНОГО ОСВІТНЬОГО ЗАКЛАДУ

+ 15 ЗЗСО

Побудовано **15** закладів загальної середньої освіти, кількість створених учнівських місць складає **7924**.

+ 32 ЗДО

Крім того, побудовано **32** заклади дошкільної освіти, загальною кількістю місць - **4650**. Відремонтовано 110 груп у працюючих садках, що рівнозначно 10 одинадцятигруповим садкам.

На початку **2011 року** в місті Києві нараховувалось 12 закладів освіти із затягнутими термінами здачі в експлуатацію (довгобудами) або аварійними будівлями, які довгий час не експлуатувались. Будівництво деяких закладів було розпочато ще у ХХ столітті. Наприклад, ЗДО № 791 (розпочато у 1994 році, завершено у 2016), ЗЗСО № 334 (розпочато у 1993 році, завершено у 2018), ЗЗСО № 42 (розпочато у 2008, завершено у 2019). З 2015-2020 роки завершено та введено в експлуатацію майже 75 % об'єктів незавершеного будівництва (довгобудів) 9 закладів – 3 ЗДО, 6 ЗЗСО.

Упродовж **2016-2018 років** відремонтовано 8 спортивних залів, що складає 21% від загальної кількості ЗЗСО. У кожній п'ятій

школі зроблено ремонт спортивної зали.

У 2018 році офіційно вступили в дію оновлені державні будівельні норми В.2.2-3:2018 «Будинки і споруди. Заклади освіти» та ДБН В.2.2-4:2018 «Заклади дошкільної освіти». Впроваджено індивідуальний підхід до проектування кожного освітнього закладу.

У 2020 році розпочато проєкт надбудов шккл. Здійснено надбудову 4-го поверху у гімназії № 315 Дарницького району на 500 учнів. Таке архітектурне рішення - надбудова поверхів закладів освіти - актуальне для щільно забудованих районів міста.

У 2021 році завершується реконструкція закладу загальної середньої освіти № 22 у Солом'янському районі на 450 місць.

Прибудовано навчальний корпус до гімназії № 59 Голосіївського району та НВК ОРТ № 141 Дніпровського району. Потужність кожного закладу зросла на 500 місць.

До кінця року планується завершити реконструкцію ЗЗСО № 179 (просп. Голосіївський, 120-в) Голосіївського району на 450 учнів, будівництво ЗДО № 536 (вул. Бахмацька, 35) на 135 місць та реконструкцію ЗДО № 497 (вул. Корольова, 5-А) на 190 місць у Святошинському районі.

Крім того, після завершення капітального ремонту введено в експлуатацію ЗДО № 661 (250 місць) на вул. Прирїчній, 3 Оболонського району. До кінця року планується відновлення роботи ще двох закладів дошкільної освіти № 454 (вул. Березняківська, 26-А) на 200 місць у Дніпровському районі та № 741 (просп. Бажана, 7-Є) на 220 місць у Дарницькому районі.

У місті Києві реалізується загальноміська програма **«Оформлення права користування земельними ділянками закладів освіти»**, яка надає можливість забезпечити цільове використання земельних ділянок та унеможливає їх вилучення. Оформлено право користування земельними ділянками 897 закладів освіти, що складає **86 %** від загальної кількості прийнятих рішень.

Післядипломна ОСВІТА

1991-2001

З метою успішного проведення освітніх реформ у м. Києві було створено **Київський міжрегіональний інститут удосконалення вчителів** шляхом об'єднання Київського міського та Київського обласного інститутів удосконалення вчителів.

Головним завданням навчального закладу стало підвищення кваліфікації педагогічних працівників регіону.

За рік на курсах підвищення кваліфікації навчалось **понад 12 тис.** педагогічних працівників. Колектив інституту постійно здійснював методичний супровід освітнього процесу в закладах дошкільної, загальної середньої, позашкільної та професійно-технічної освіти.

Міжкурсова підготовка близько 40 тисяч педагогів здійснювалася на семінарах, конференціях і круглих столах, які організовували працівники Інституту. В їх змісті переважав передовий педагогічний досвід освітян та інноваційні технології навчання. У цей час було започатковано унікальну до сьогодні **Київську олімпядну школу**. Міський етап олімпіади став відкритим. Близько 15 тисяч обдарованих учнів щорічно брали участь у 28 предметних олімпіадах. Десять з них проводилися лише в Києві. Це олімпіади з образотворчого мистецтва, за-

рубіжної літератури, східних мов, східнослов'янських мов, фізичної культури, педагогіки, веб-дизайну, комп'ютерної графіки.

Інститут сприяв подоланню кадрової проблеми у м. Києві, започаткувавши підготовку висококваліфікованих фахівців з іноземних мов, психології, соціальної педагогіки, зарубіжної літератури, початкової освіти.

Враховуючи дефіцит навчальної літератури, колективом Інституту було видано **серію навчальних посібників** з історії України, української державності, суспільствознавства, українознавства, історії Києва, психології, педагогіки, іноземних мов, природничих дисциплін. Створено регіональну програму для дошкільної освіти – «Дитина».

За вагомий внесок Інституту в розвиток української освіти Постановою Кабінету Міністрів України навчальному закладу було присвоєно ім'я видатного українського педагога, науковця та громадського діяча – **Бориса Дмитровича Грінченка** (17 грудня 1993 року).

2001-2011

У 2002 році Київський міський педагогічний університет ім. Б.Д.Грінченка рішенням Київської міської Ради було реорганізовано в **Київський міський педагогічний університет**. Це перший в Україні муніципальний педагогічний університет. Колектив новоствореного Університету розпочав успішно долати нові виклики, створював і реалізовував освітні проекти:

Програма «Столична освіта»;
Школа управлінської майстерності;
Літні та зимові олімпіадні школи;
Київська міська олімпіада з педагогіки;
Зимова школа майбутнього вчителя;
Школа молодого вчителя;
Авторські педагогічні майстерні;
Київський підручник;
Школа резерву керівних кадрів освіти;
Школа молодого директора тощо.

В Університеті створюються **Центр практичної психології і соціальної роботи та Науково-методичний центр інклюзивної освіти**.

У 2009 році рішенням Київської міської ради Київський міський педагогічний університет імені Б.Д.Грінченка реорганізований у **Київський університет імені Бориса Грінченка**. Так народився багатопрофільний столичний вищий навчальний заклад, у складі якого **Інститут психодипломної педагогічної освіти**.

2011-2021

Для реалізації стратегічних трансформацій у системі освіти Інститут вперше розробляє **нову модель** курсів підвищення кваліфікації, яка передбачає можливість е-реєстрації педагогів, вивчення та врахування потреб і запитів педагогів, вибір педагогами місця, форми та змісту навчання, формування індивідуальної освітньо-професійної траєкторії, залучення педагогів-практиків та партнерських інституцій, побудову навчальних модулів на компетентнісній основі та віддалений моніторинг діяльності.

З 2015 року розпочинаються глибокі та стрімкі трансформації у системі шкільної освіти України. Відтак, зросло значення якісного професійного розвитку педагогічних праців-

НИКІВ ЗАКЛАДІВ ДОШКІЛЬНОЇ, ЗАГАЛЬНОЇ
СЕРЕДНЬОЇ ТА ПОЗАШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ.

НАРАЗІ Інститут післядипломної освіти
ВПЕРШЕ В УКРАЇНІ розробив і розпочав
упровадження Інноваційної динамічної
МОДЕЛІ ПРОФЕСІЙНОГО РОЗВИТКУ ПЕДАГОГІЧ-
НИХ ПРАЦІВНИКІВ МЕТОДИЧНИХ УСТАНОВ ТА ЗА-
КЛАДІВ ДОШКІЛЬНОЇ, ПОЧАТКОВОЇ, ЗАГАЛЬНОЇ
СЕРЕДНЬОЇ, ПОЗАШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ М. КИЄВА.

Близько **40 ТИСЯЧ ПЕДАГОГІВ** сто-
лиці отримали можливість не тільки
забезпечити свої професійні потреби
і запити та вибудувати індивідуальну
освітню професійну траєкторію, а й знач-
но заощадити часові та фізичні ресур-
си для підвищення своєї кваліфікації.

Понад **20 Програм** професійного розвит-
ку педагогів за дистанційною, змішаною
та очною формами навчання забезпечують
професійний розвиток педагогічних пра-
цівників закладів освіти у вільний від ос-
новної діяльності час «24 години на добу,
7 днів на тиждень, 365 днів протягом року»
дистанційно, або безпосередньо в закладі
освіти після уроків чи у вихідний день.

Працівники Інституту розробили систе-
му тренінгових занять для Програми ро-
звитку професійних компетентностей
всіх педагогічних працівників окремого
закладу освіти. Такі тренінги проводяться
безпосередньо у закладі освіти, на замов-
лення педагогічного колективу. Для під-
готовки педагогів до роботи з учнями в

ДИСТАНЦІЙНОМУ ФОРМАТІ Інститут розробив окрему Програму «**ОРГАНІЗАЦІЯ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ ЗА ДИСТАНЦІЙНОЮ ТА ЗМІШАНОЮ ФОРМОЮ НАВЧАННЯ**». У змісті Програми – близько 20 навчальних модулів і вебінарів для керівників закладів освіти та вчителів 5-11 класів.

У структурі нової Програми 2020 року понад **400** оновлених навчальних модулів для педагогів усіх спеціальностей закладів дошкільної, початкової, загальної середньої та позашкільної освіти. У змісті модулів – презентації, короткі відеолекції, теоретичні матеріали, кейси із практичними методичними розробками та тести для самоконтролю.

Педагоги, які успішно опанували навчальні модулі отримують **ЕЛЕКТРОННІ СЕРТИФІКАТИ** безпосередньо на своєму робочому місці. Для успішного перспективного розвитку та збереження лідерської позиції в Україні Інститут упроваджує докорінні зміни своєї діяльності, які спрямовані на створення Інституту для педагога.

Інститут післядипломної освіти активно:

 упроваджує ідеї Нової української школи у професійну діяльність вчителів;

 надає освітні послуги відповідно до державної політики у сфері освіти та запитів і потреб педагогів чи закладів освіти;

 проводить освітні заходи на базі закладів освіти за місцем роботи педагога; формують інформаційно-методичне середовище;

 здійснює експертну, науково-практичну, аналітико-прогностичну діяльність;

 створює та упроваджує освітні інновації.

Професійні і потужні суб'єкти підвищення кваліфікації педагогів стали партнерами Інституту.

Інститут перебудовується в **ХАБ-ПРОСТІР** післядипломної педагогічної освіти. Проте головним партнером Інституту післядипломної освіти – є **ПЕДАГОГ**. Адже лише спільна діяльність українців, науковців та практиків забезпечить успіх реформ освіти України.

**РОЗВИТОК
ПРИВАТНИХ
ЗАКЛАДІВ ОСВІТИ**

Починаючи з 1991 р. відбувається відновлення **ПРИВАТНОГО СЕКТОРУ** в освіті й започаткування шкіл і садочків, заснованих на приватній формі власності.

Ровесниками незалежності є

Київський ліцей бізнесу,

Ліцей «Гранд»,

Ліцей туризму (нині «Ольгинський»).

Період **1991-1997 рр.** можна визначити як етап активних інноваційних педагогічних пошуків, ентузіазму реалізації авторських ідей і освітніх технологій.

Приватні школи створювали переважно **творчі освітняни**, які хотіли розкрити свій, не задіяний у державних школах. Держава і київська влада підтримували ста-

новлення закладів нових типів (ліцеї, гімназії, колеґіуми) та різних форм власності, а для учнів діяли однакові державні гарантії незалежно від типу й форми власності.

Приватні школи зокрема отриму-

вали фінансування в межах нормативу бюджетної забезпеченості здобуття державного стандарту шкільної освіти кожною дитиною (по суті, тоді вже діяв принцип «гроші ходять за дитиною»), безоплатні підручники, укладали довгострокові договори оренди з помірним розміром орендної плати, були звільнені від податку на землю, мали розмір тарифів на комунальні послуги, однаковий для закладів освіти усіх форм власності.

Саме така державна політика в перші роки незалежності сприяла тому, що приватні заклади почали створювати **моделі альтернативної освіти**, зокрема, зробила доступними для громадян освітні моделі, які в силу об'єктивних обставин не могли реалізуватися на тому етапі розвитку країни та в просторі державних навчальних закладів, приміром, конфесійні школи (православні або католицькі гімназії); вальдорфські чи Монтессорі-школи та садочки; заклади, що створюють оптимальні умови для роботи з дітьми, які потребують особливої уваги (гіперактивні діти або діти-аутисти), обдаровані діти чи навпаки діти уповільненого розумового розвитку.

У перші 5 років незалежності були засновані школи «Апогей», «Досвітня Зоря», «Афіни», «Святошинська гімназія», «Гармонія», «Співтворчість», «Тріумф» та ін. Майже всі сучасні інновації у вітчизняній системі освіти (особистісно орієнтований і компетентнісний підходи, білінгвальне на-

вчання, використання цифрових технологій під час всього освітнього процесу, формувальне оцінювання, індивідуальні освітні траєкторії, тьюторський супровід тощо) народжувалися та/або ініціювалися серед приватних шкіл столиці.

Соціальний ефект діяльності приватних шкіл і садків доповнювався **ЕКОНОМІЧНИМ**. Органічно поєднуючи бюджетні і батьківські кошти, тут створювалися нові робочі місця, сплачувалися податки, розвивалася інфраструктура. Для облаштування приватних шкіл київська влада передавала занедбані та порожні приміщення, що дозволило знизити навантаження на міський бюджет та зберегти освітню інфраструктуру в часи економічної кризи.

Однак у **1998-1999 рр.** без належного законодавчого обґрунтування, всупереч українській Конституції і міжнародній практиці, державні гарантії щодо реалізації права на освіту учнями, які здобувають освіту в приватних школах, були суттєво обмежені. Повністю припинилося бюджетне фінансування на зарплату вчителям предметів Державного стандарту, учні позбавлені права на безоплатні підручники для шкільної програми, а купити їх було ніде, бо вони друкувалися коштом бюджету і не підлягали продажу.

Суспільству нав'язувався **НЕГАТИВНИЙ ОБРАЗ ПРИВАТНОЇ ШКОЛИ** як нечесного бізнесу з торгівлі знаннями, «забаганок для багатіїв».

На 1 вересня 2001 р. серед 451 загальноосвітніх закладів Києва функціонувало 30 приватних, і це була **найбільша їх кількість** на рівні адміністративної одиниці України!

451 → 30

ЗЗСО приватних

2001-2011

Найважче десятиліття для приватних закладів освіти, десятиліття боротьби за виживання. Водночас у приватних школах, у першу чергу, продовжують знаходити своє місце діти, які довгий час не мали змоги повноцінно реалізувати власні освітні потреби з урахуванням певного стану здоров'я. Саме приватна школа стояла у витоків запровадження в Україні **інклюзивної освіти.**

У 2000-х роках Академія Медичних Наук України за підсумками багаторічного дослідження визначила низку столичних приватних шкіл оптимальними моделями загальноосвітнього навчального закладу, основними складовими яких є:

МАКСИМАЛЬНА УВАГА ДО КОЖНОГО УЧНЯ, ПЕДАГОГА, РОДИНИ;

НАГОЛОС НА ФОРМУВАННІ ВИСОКОЇ МОТИВАЦІЇ В УЧНІВ – НАВЧАТИСЯ, У ПЕДАГОГІВ – НАВЧАТИ;

ЕФЕКТИВНІ ПРОГРАМИ, МЕТОДИКИ, ЗАСОБИ, ТЕХНОЛОГІЇ, БЕЗПЕЧНИЙ ТА ЗДОРОВИЙ ОСВІТНІЙ ПРОСТІР.

Вороже ставлення влади, відсутність унормованого законодавчого поля щодо діяльності закладів освіти як суб'єктів господарювання, економічна й політична кризи в країні змусили власників (а це були передусім освітяни, які мали власну педагогічну ідею і образ нової школи) та батьків об'єднуватися для збереження приватної школи.

У 2005 р. створено громадську організацію «Асоціація приватних закладів освіти м. Києва», яка стала ключовим гравцем в захисті реалізації права на освіту, створення різноманіття освітніх форм і моделей, академічної свободи й автономії не лише в столиці, але й в Україні. Відтоді Асоціація виступає активним партнером київської влади, консолідуючи освітянську та батьківську громади.

Відображенням такого партнерства стало публічне визнання приватних закладів освіти невід'ємною складовою освітньої мережі Києва шляхом включення в міську комплексну цільову програму «ОСВІТА СТОЛИЦІ. 2006-2010 рр.» розділу «**Приватна школа**». Натомість діяльність приватних шкіл, їх місце і роль в освітньому просторі України в цей час жодного разу не стала предметом окремого розгляду на державному рівні – слуханнях Верховної Ради, на колегіях МОН тощо.

Водночас питання реалізації права на освіту та свободи вибору освіти в контексті реалізації державної освітньої політики, ініційовані Асоціацією, активно обговорюються в громадянському суспільстві – на конференціях, форумах, в ЗМІ. На обговорення виносяться **актуальні теми**: «Освіта й сучасні глобалізаційні процеси: український вимір», «Розмаїття в освіті – яка школа потрібна Україні?», «Переосмислюючи освіту: школа XXI сторіччя», «Державно-громадське партнерство в освіті як шлях подолання суспільної та економічної кризи» тощо.

Київська влада чує аргументи і визнає цінність приватних закладів.

Зокрема, коли в 2005р. держава обкладає земельним податком приватні заклади, що унеможливило б існування багатьох шкіл через непомірне здорожчання їх послуг, депутати Київради власними рішеннями звільняють на 2008-2010

РР. КИЇВСЬКІ ПРИВАТНІ ШКОЛИ ВІД ЗЕМЕЛЬНОГО ПОДАТКУ. САМЕ **ПРИКЛАД СТОЛИЦІ** І АКТИВНА РОБОТА АСОЦІАЦІЇ СТАЛИ ЗАПОРУКОЮ ВИЗНАЧЕННЯ У ПОДАТКОВОМУ КОДЕКСІ УКРАЇНИ, УХВАЛЕНОМУ В 2010Р. ЗВІЛЬНЕННЯ ВІД ЗЕМЕЛЬНОГО ПОДАТКУ ВСІХ ДОШКІЛЬНИХ ТА ЗАГАЛЬНООСВІТНІХ ЗАКЛАДІВ НЕЗАЛЕЖНО ВІД ФОРМ ВЛАСНОСТІ І ДЖЕРЕЛ ФІНАНСУВАННЯ.

У 2009 Р. АСОЦІАЦІЮ ПРИВАТНИХ ЗАКЛАДІВ ОСВІТИ М. КИЄВА ПРИЙНЯТО В ЧЛЕНИ ЄВРОПЕЙСЬКОЇ РАДИ НАЦІОНАЛЬНИХ АСОЦІАЦІЙ НЕЗАЛЕЖНИХ ШКІЛ (ЕСНАІС), ЦЕ НАЙАВТОРИТЕТНІША МІЖНАРОДНА ОРГАНІЗАЦІЯ, ЩО ПРЕДСТАВЛЯЄ ІНТЕРЕСИ НЕДЕРЖАВНОЇ ОСВІТИ В ЄВРОПІ. РОЛЬ ПРИВАТНИХ ШКІЛ ЯК ЧИННИКА ДЕМОКРАТИЧНИХ ПЕРЕТВОРЕНЬ В ОСВІТІ І ФОРМУВАННЯ ГРОМАДЯНСЬКОГО СУСПІЛЬСТВА ЗАГАЛОМ СТАЛИ ПРЕДМЕТОМ АНАЛІЗУ ПІД ЧАС РОБОЧОГО СЕМІНАРУ З ФАХІВЦЯМИ ЄВРОПЕЙСЬКОЇ АСОЦІАЦІЇ ПОРІВНЯЛЬНОГО ОСВІТНЬОГО ПРАВА В ЧЕРВНІ 2009Р.

Розпочалася активна робота з оновлення освітнього законодавства та участі директорів приватних шкіл-членів Асоціації в роботі Колегії Департаменту освіти і науки м. Києва, в парламентських робочих групах тощо. Щорічно проходять форуми приватних закладів, а з 2010р. одночасно відбуваються і Міжнародні науково-практичні конференції за участі ЕСНАІС. **До 2010 Р.** КІЛЬКІСТЬ ПРИВАТНИХ ШКІЛ ДОСЯГЛА **47**. Однак, на 1 вересня 2011р. їх залишилося лише **37** через закриття внаслідок фінансової скрути або переходу в комунальну власність.

2011-2021

ЦЕ ДЕСЯТИРІЧЧЯ МОЖНА ВИЗНАЧИТИ ЯК ДЕСЯТИРІЧЧЯ **БОРОТЬБИ ЗА СТВОРЕННЯ ЗАКОНОДАВЧОГО ПОЛЯ** ДЛЯ РЕАЛІЗАЦІЇ РЕАЛЬНОГО ПРАВА НА ОСВІТУ, СВОБОДИ ВИБОРУ ТА РІЗНОМАНІТТЯ В ОСВІТІ.

З 2010 Р. СОБІВАРТІСТЬ ОСВІТИ ПОЧАЛА ЗНАЧНО ЗРОСТАТИ. НА ТЛІ СУТТЄВИХ ПРОГАЛИН В ЗАКОНОДАВСТВІ, В Т.Ч. ВІДСУТНОСТІ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДЕРЖАВНИХ ГАРАНТІЙ НА ОБОВ'ЯЗКОВУ Й БЕЗОПЛАТНУ ОСВІТУ УЧНІВ ПРИВАТНИХ ШКІЛ, ТРИВАЛОЇ ЕКОНОМІЧНОЇ КРИЗИ ТА ПАДІННЯ ПЛАТОСПРОМОЖНОСТІ БАТЬКІВ, ПРИВАТНИКИ ОПИНЯЮТЬСЯ В КРАЙ СКРУТНОМУ СТАНОВИЩІ.

БОРОТЬБА ЗА ВИЖИВАННЯ ТРИВАЄ!

ОРЕНДНА ПЛАТА ПРИВАТНИХ ЗАКЛАДІВ

І 19 БЕРЕЗНЯ 2015 Р. ДЕПУТАТИ КИЇВРАДИ ЗНОВУ ПРИЙМАЮТЬ В КРАЙ ВАЖЛИВЕ РІШЕННЯ І ВСТАНОВЛЮЮТЬ ОРЕНДНУ ПЛАТУ В РОЗМІРІ **ОДНІЄЇ ГРИВНІ** НА РІК ДЛЯ СУБ'ЄКТІВ ОСВІТНЬОЇ ДІЯЛЬНОСТІ, ОРЕНДОВАНА ПЛОЩА ЯКИХ ВИКОРИСТОВУЄТЬСЯ ДЛЯ НАДАННЯ ОСВІТНИХ ПОСЛУГ ЗГІДНО З ЛІЦЕНЗІЄЮ У СФЕРАХ ДОШКІЛЬНОЇ ТА ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ. ТАКЕ РІШЕННЯ БУЛО

СПАСІННЯМ для приватних шкіл і дитячих садочків, які орендували комунальне майно. Влада столиці публічно визнає приватні школи і садочки **СОЦІАЛЬНИМИ ПАРТНЕРАМИ** в забезпеченні обов'язкової освіти.

Законодавчо функціонування приватних закладів освіти було врегульовано **в 2017 р.** після прийняття базового Закону України «Про освіту» (активну участь в його написанні брали члени Асоціації), що визнав рівноправність не лише форм освіти, але й форм власності закладів освіти!

Розпочався новий етап створення приватних шкіл, засновниками яких вже виступають вітчизняні бізнесмени, міжнародні освітні корпорації, об'єднання громадян тощо.

У 2018 р. Київ вперше став місцем проведення ювілейної 30-ї Генеральної Асамблеї Європейської Ради національних асоціацій незалежних шкіл (ECNAIS). І столиця знову гідно демонструє стійкість у європейсько-інтеграційному спрямуванні!

13 вересня 2018 р. Київрада приймає рішення N 1369/5433 «Про затвердження Порядку, здійснення видатків на дошкільну освіту у місті Києві на основі базового фінансового нормативу бюджетної забезпеченості». Застосування перевіреної європейської практики – механізму **«ГРОШІ ХОДЯТЬ ЗА ДИТИНОЮ»**, дозволило ввести базовий фінансовий норматив бюджетної забезпеченості – розраховану вартість пе-

РЕБУВАННЯ ДИТИНИ У КОМУНАЛЬНОМУ САДОЧКУ, ЯКУ МІСТО ЗМОЖЕ НАПРАВИТИ В ДИТСАДОК НЕЗАЛЕЖНО ВІД ЙОГО ФОРМИ ВЛАСНОСТІ (КОМУНАЛЬНОЇ, ПРИВАТНОЇ ЧИ КОРПОРАТИВНОЇ).

Завдяки цьому маленькі кияни отримали підтримку для перебування у приватних закладах, що зменшило чергу в дитсадки міста.

Це дало гарний приклад всій Україні та сигнал для приватних інвесторів започатковувати нові дитсадки і школи.

У березні 2020 р. запровадження карантину через COVID-19. показало сильні й слабкі сторони система національної освіти. Приватні заклади миттєво адаптувалися до нових викликів і відразу запровадили масове дистанційне навчання, адже використовували можливості ІТ-технологій та диджиталізації навчання задовго до карантину.

Наразі триває період розквіту та інтенсивного створення приватних шкіл, в т.ч. з дистанційною формою здобуття освіти. Приватні заклади набирають популяр-

ності, адже продовжують робити доступними для громадян освітні моделі, які спрямовані на оптимальне задоволення потреб дитини чи родини (інтелектуальних, світоглядних, культурологічних, фізіологічних, психологічних, медичних тощо). Вони збагачують освітню мережу, конкурують на ринку освітніх послуг з державними та комунальними закладами освіти й цим сприяють підняттю якості навчання й задоволенню попиту киян.

У 2020 р. серед **50-топ** шкіл Києва за результатами ЗНО бачимо 11 приватних закладів, учителі приватних шкіл отримують державні нагороди та Teachers Prize, що свідчить про високу якість академічної приватної освіти.

Державні гарантії та підтримка органів місцевого самоврядування м. Києва стали запорукою того, що наразі працюють **128** приватних шкіл, а це більше 20% від загальної кількості закладів загальної середньої освіти столиці, що відповідає загальноєвропейській практиці і є яскравим визнанням суспільного й економічного ефекту різноманіття в освіті.

**БЮДЖЕТ ОСВІТИ
КИЄВА ЗА 30 РОКІВ**

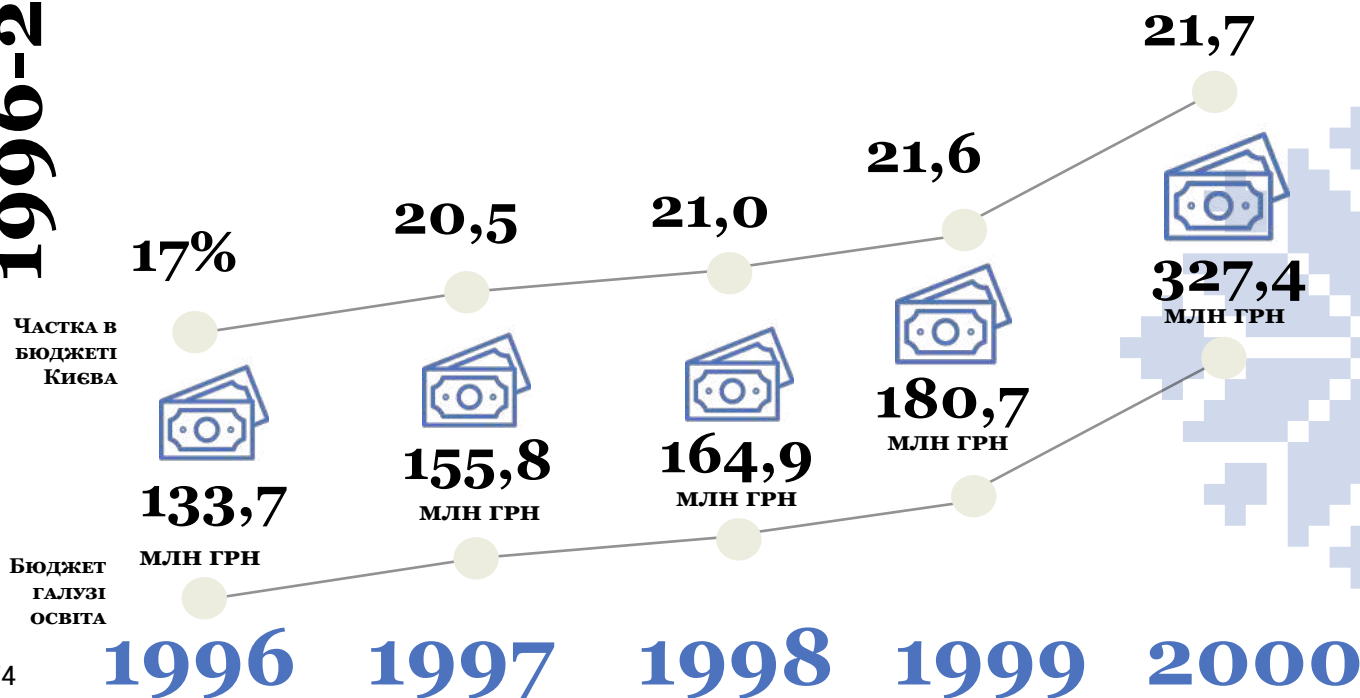
1991-1995

Перший в історії Незалежної України бюджет ухвалено **18 червня 1992 року**. Національною валютою України з 1992 по 1996 роки визначено **купоно-карбованець**. Найвищий рівень інфляції зафіксований у 1993 році – 10 000 % за рік, як наслідок – зниження доходів громадян.

1996-2000

Питома вага бюджету галузі «Освіта» у бюджеті міста Києва почала зростати з **17,0%** у **1996** та до **21,7%** у **2000** роках. Однак, темпи інфляції у цьому періоді виявилися суттєвими і з 1996 року бюджет галузі скорочувався **шаленими темпами..**

02 ВЕРЕСНЯ 1996 року в Україні була проведена грошова реформа та в обіг введено національну валюту України **ГРИВНЮ**.

Середній розмір **місячної заробітної плати** у гривневому виразі зріс зі **123,00 грн** у 1996 році до **151,00 грн** у 2000 році. Проте, у доларовому еквіваленті продовжувалося зниження розміру заробітної плати: з 43 \$ (1996 рік) до 28 \$ (2000 рік).

Знакова подія, що суттєво зменшила розмір гарантів освітян відбулася у **1997 році** - припинення виплати в повному обсязі надбавок та доплат, передбачених ст. 57 Закону України «Про освіту» (надбавки за вислугу років, допомоги на оздоровлення при наданні щорічної відпустки). Так, протягом 01.01.1997-01.09.2002 років педагогічні працівники України були позбавлені гарантованих законодавством виплат, що призвело до утворення в Україні кредиторської заборгованості педагогічному персоналу у розмірі **659,2 млн грн (123,9**

млн \$). У місті Києві кількість таких педагогічних працівників становила 41 333 особи, заборгованість яким склала **107,9 млн грн (20,3 млн \$)** або п'ята частина заборгованості країни. Як наслідок такої дискримінаційної політики галузь відчула кадровий дефіцит - зменшення кількості педагогів у місті Києві на **10%**.

**107,9
МЛН ГРН**

**ЗАБОРГОВАНІСТЬ
ПЕДАГОГІЧНИМ
ПРАЦІВНИКАМ**

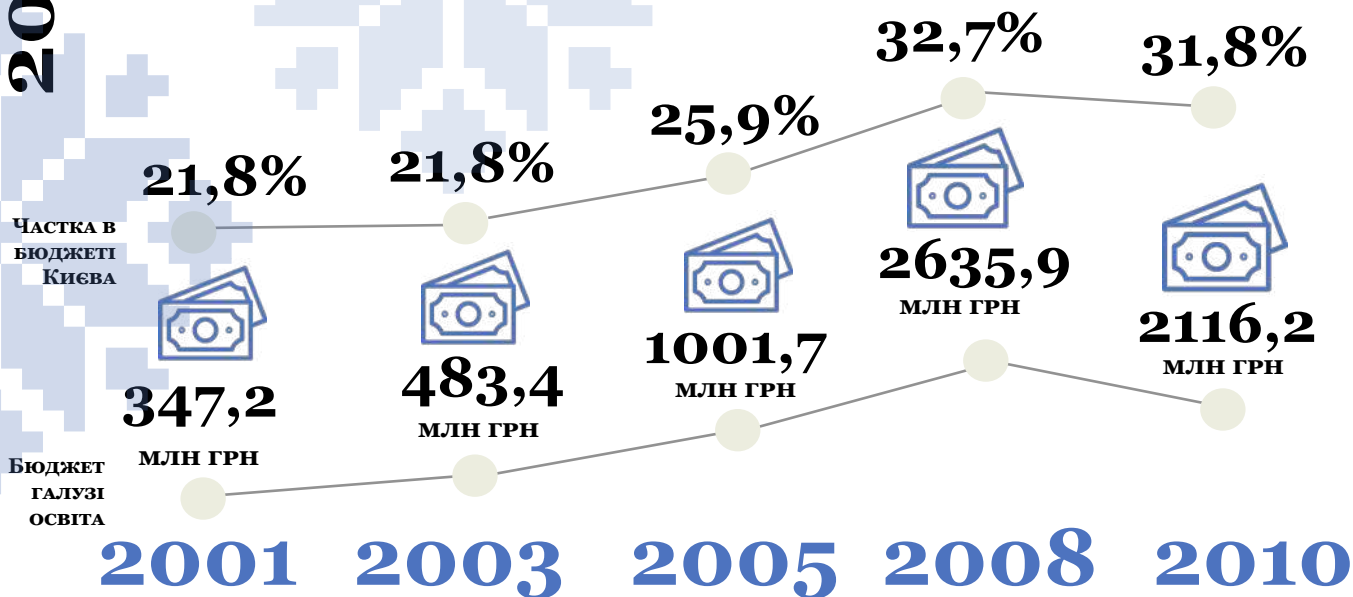

2001-2011

На початку 2000-х в країні відбулося зниження темпів інфляції та відновлення економічного зростання. Починаючи з 2001 року бюджет галузі у Києві **ЩОРІЧНО ЗРОСТАВ**.

Так, з 2001 по 2010 рік бюджет галузі «Освіта» зріс у **6** разів: з 347,2 млн грн у 2001 році до 2 116,2 у 2010 році.

Питома вага бюджету галузі «Освіта» в бюджеті міста Києва стрімко зростала з **21,8%** у 2001 до **31,8%** у 2010 році

ЗРОСТАННЯ РОЗМІРУ ЗАРОБІТНОЇ ПЛАТИ

По галузі «Освіта» протягом 10 років у **12** разів зріс показник розміру середньомісячної заробітної плати:

(43\$)
225 ГРН
2001

(338\$)
2 671 ГРН
2010

Одним з факторів зростання стало прийняття 30.08.2002 року Кабінетом Міністрів України Постанови № 1298 «Про оплату праці працівників на основі Єдиної тарифної сітки розрядів і коефіцієнтів з оплати праці працівників установ, закладів та організацій окремих галузей бюджетної сфери», якою було започатковано поетапне (III етапи) впровадження системи оплати праці на основі **Єдиної тарифної сітки розрядів та коефіцієнтів визначення розміру оплати праці**: з 01.09.2005, з 01.06.2007 та з 01.09.2008. Так, введення останнього III етапу дозволило збільшити заробітну плату освітян майже в **3,5** рази порівняно з 2005 роком з 641,00 грн (127 \$) до 2181,00 грн (432 \$).

Відшкодування державою педагогічним працівникам заборгованості з виплат, передбачених статтею 57 Закону України «Про освіту»

Маловідомий факт, завдяки педагогу професійно-технічного училища міста Конотоп Сумської області освітяни усює країни **з 2004 року** почали повертати кошти по заборгованості 1997-2000 р. з виплати надбавок по ст.57 Закону України «Про освіту».

Так, у лютому 1998 року в Конотопський міський суд Сумської області з позовом до Конотопського ПТУ № 20 звернулася педагогічний працівник **Півень Ірина Валеріївна** (1960 р.н.) про виплату заборгованості з заробітної пла-

ти за період листопад-грудень 1997 р, а також надбавки за вислугу років за 1997 р. на загальну суму 874,70 грн (473 \$).

Рішенням від 01 квітня 1998 р. Конотопський міський суд задовольнив позов та зобов'язав відповідне училище виплатити заявниці заявлену суму. Проте, **виплату заявниці не отримала**. З **травня 1998 р. по листопад 2000 р.** заявниці подавала численні скарги в Конотопське міське управління юстиції, голові Конотопського місько-

го суду, Конотопське відділення Державного казначейства з метою домогтися примусового виконання рішень.

У зв'язку з тим, що державні органи роками не вживали заходів для виконання судових рішень у справах заявниці, мало місце порушення ч.1 ст.6 Конвенції про захист прав і основних свобод людини. Отже, врешті-решт документи по справі було передано до **Європейського суду з прав людини у місті Страсбург**. У червні 2004 року Європейський суд з прав людини прийняв перше одностайне рішення щодо відшкодування Урядом України заявниці заборгованості з виплат, передбачених статтею 57 Закону України «Про освіту».

САМЕ СПРАВА «ПІВЕНЬ ПРОТИ УКРАЇНИ» ПОКЛАЛА ПОЧАТОК БОРОТЬБИ ОСВІТЯН ЗА СВОЇ ПРАВА ТА ПОВЕРНЕННЯ ГАРАНТОВАНИХ КОШТІВ.

09.09.2004 року Урядом видано Закон України «Про реструктуризацію заборгованості з виплат, передбачених статтею 57 Закону України "Про освіту" педагогічним, науково-педагогічним та іншим категоріям працівників навчальних закладів».

19.09.2005 Кабінет Міністрів України затвердив Постанову № 934 «Про реалізацію Закону України «Про реструктуризацію заборгованості з виплат, передбачених статтею 57 Закону «Про освіту» педагогічним, науково-педагогічним та іншим категоріям працівників навчальних закладів»,

якою затверджено Порядок і визначено механізм погашення кредиторської заборгованості особам, які у період із **січня 1997 року по серпень 2002 року** працювали на посадах педагогічних і науково-педагогічних закладів та установ освіти.

РАДА ЄВРОПИ
ЄВРОПЕЙСЬКИЙ СУД З ПРАВ ЛЮДИНИ
Друга секція

Р І Ш Е Н Н Я

Справа "Півень проти України"
(Заява N 56849/00)

Страсбург, 29 червня 2004 року

Офіційний переклад

Це рішення набирає чинності відповідно до умов, визначених у пункті 2 статті 44 Конвенції ([995_004](#)). Рішення може бути відредаговане.

У справі "Півень проти України" Європейський суд з прав людини (друга секція), що засідав палатою у складі:

п. Ж.-П. Кости (J.-P. Costa), Голови Суду,

п. А.Б. Баки (A.B. Baka),

п. Л. Лукаїдеса (L. Loucaides),

п. К. Юнгвірта (K. Jungwiert),

п. В. Буткевича (V. Butkevych),

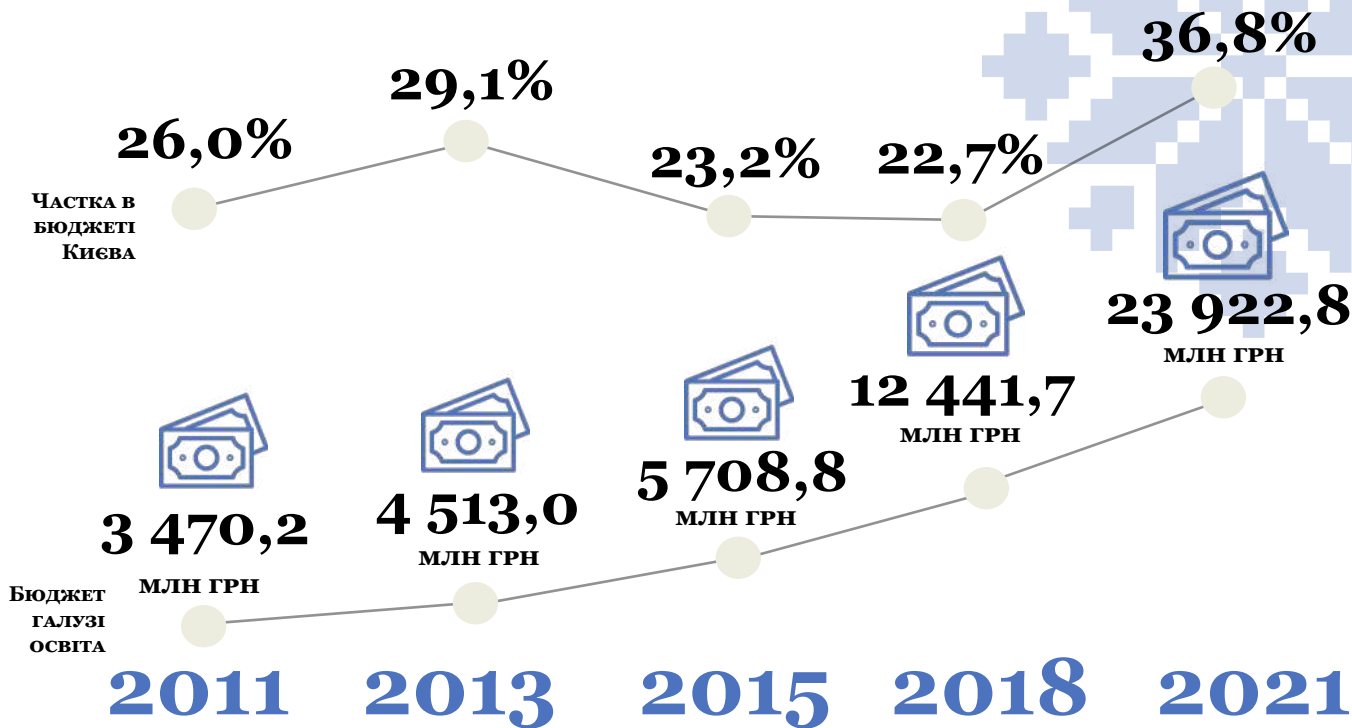
пані В. Томассен (W. Thomassen),

п. М. Угрехелідзе (M. Ugrekheldize), суддів,

та п. Т.Л. Ерлі (T.L. Early), секретаря секції,

після обговорення у нарадчій кімнаті 22 жовтня 2002 року та 8 червня 2004 року,

2011-2021

Важливою подією та викликом для економіки освіти став період Революції Гідності **2013 року**.

У **2013-2014** роках у першу чергу забезпечувалось фінансування видатків бюджету на оплату праці. Завдяки злагодженим діям міста, виплата заробітної плати освітянам не припинялась.

Навпаки, у зв'язку з відсутністю фінансового ресурсу у місті Києві виникла **кредиторська заборгованість** за продукти харчування і комунальні послуги та енергоносії, яку було повністю погашено на **початку 2016 року**.

Освітня субвенція

У 2017 році Урядом України вносяться зміни до Постанови КМУ від 14.01.2015 № 6 «Деякі питання надання освітньої субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам», якими регламентується спрямування коштів державного бюджету на оплату праці педагогічних працівників початкових шкіл, гімназій, ліцеїв, спеціальних шкіл, мистецьких шкіл, шкіл-інтернатів (спортивного, військового, наукового профілів); а також викладачів закладів професійної (професійно-технічної) освіти та фахової передвищої освіти і коледжі, які викладають предмети згідно з державним стандартом базової і повної загальної середньої освіти.

Загалом з державного бюджету міста Києву виділено кошти освітньої субвенції на **оплату праці педагогічних працівників:**

2017 рік – 2,5 млрд грн;
2018 рік – 2,8 млрд грн;
2019 рік – 3,5 млрд грн;
2020 рік – 4,1 млрд грн;
2021 рік – 5,4 млрд грн.

Окрім того, за період 2018-2021 роки з державного бюджету місцевим бюджетам спрямовано **675,3** млн грн. інших видів субвенції, у т.ч. на зміцнення матеріально-технічної бази навчальних закладів, з них:

на забезпечення якісної, сучасної та доступної загальної середньої освіти «Нова українська школа» на придбання засобів на-

вчання для початкової школи, підготовку тренерів-педагогів, супервізорів, проведення супервізії та підвищення кваліфікації педагогічних працівників **-250,0** млн грн.;

на надання державної підтримки особам з особливими освітніми потребами за напрямом проведення корекційно – розвиткових занять у закладах загальної середньої освіти та у закладах дошкільної освіти, придбання спеціальних засобів корекції у закладах загальної середньої освіти та у закладах дошкільної освіти, оснащення інклюзивно-ресурсних центрів, оснащення професійно-технічних навчальних закладах **-115,1** млн грн.

придбання обладнання для ресурсних кімнат, придбання спеціальних автомобілів, призначених для надання додаткових психолого-педагогічних, розвиткових послуг працівниками інклюзивно-ресурсного центру, обладнання для спеціальних шкіл та навчально-реабілітаційних центрів, в яких навчаються сліпі, із зниженим зором, глухі діти - **26,2** млн грн.

покращення матеріально-технічної бази в професійно-технічних навчальних закладах, оснащення закладів загальної середньої освіти засобами навчання, у тому числі кабінетами STEM-лабораторіями, придбання персональних комп'ютерів, ноутбуків для вчителів, придбання послуг з доступу до Інтернету **-195,3** млн грн.

придбання обладнання для їдальень (харчоблоків) закладів загальної середньої освіти - **28,6** млн грн.

реалізацію програми «Спроможна школа для кращих результатів» - **20,0** млн грн.

**КАДРОВЕ
ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ
ЗАКЛАДІВ ОСВІТИ**

Високоякісна освіта – це за-
порука високорозвиненої краї-
ни, а гарантом якості освіти
є **ПЕДАГОГ-ПРОФЕСІОНАЛ.**

Від професіоналізму, кваліфіка-
ції і досвіду кадрів зале-
жить успіх справи в будь-я-
кій сфері життєдіяльності.

У 1991-1996 роках у закладах
освіти міста Києва працювали **37**
540 педагогічних працівників.
З них

у ЗНЗ – 22993,

у ДНЗ – 10480,

у ПНЗ – 1939,

у ПТНЗ – 2128 працівників.

У 1996 році при Головному управ-
лінні освіти і науки було створено
**Школу резерву керівників на-
вчальних закладів**, завданням
якої було проведення якісного
відбору здібних до управлінської
діяльності освітян, планомірна
якісна підготовка керівних кадрів
для закладів освіти міста Києва.

Заперіод роботи з 1996 по 2014 роки
Школу резерву керівників дошкіль-
них та загальноосвітніх навчаль-
них закладів закінчили **801** слухач.

Заняття для молодих керівників
проводилися на базі Київсько-
го університету імені Бориса

Грінченка за участі науковців, праців-
ників кадрових служб, спеціалістів з пра-
вових, економічних питань та питань
охорони праці і безпеки життєдіяль-
ності, працівників санітарно-епідеміч-
ної служби, правоохоронних органів та
на базі закладів освіти міста Києва, які
були визначені для проходження ста-
жування слухачами Школи резерву.

Відповідно до розпорядження Київсь-
кої міської державної адміністрації від
19.11.2001 р. № 2471 з метою матеріаль-
ної підтримки молодих фахівців в місті
Києві з 1 листопада встановлено над-
бавки за напруженість у роботі студен-
там вищих навчальних закладів I-IV
рівнів акредитації денної форми навчан-
ня, які переведені на індивідуальну фор-
му навчання і працюють вчителями за-
гальноосвітніх навчальних закладів м.
Києва, в розмірі **30%** посадового окладу.

У **2001 році** у закладах освіти міста Києва працювали **35 152** педагогічних працівників. З них

у ЗНЗ – 22827,
у ДНЗ – 8476,
у ПНЗ – 1834,
у ПТНЗ – 2015 працівників.

З метою забезпечення навчальних закладів міста Києва педагогічними кадрами, матеріальною та моральною підтримки молодих спеціалістів-педагогів та відповідно до розпорядження Київської міської державної адміністрації від 22.08.2003 р. № 1567 молодих спеціалістів забезпечено проїзними квитками, необхідно науково-методичною літературою та фаховою періодичною пресою, надання персональної стипендії кращим молодим вчителям закладів освіти за особистий внесок у справу навчання та виховання дітей.

Починаючи з 2005 року, молодим фахівцям забезпечено виплату одноразової матеріальної допомоги у розмірі **1000 грн.** при прийомі на роботу. Протягом десяти років кількість молодих спеціалістів, які мають стаж педагогічної роботи до 3-х років становить 10%. За останні роки вдалося стабілізувати плинність педагогічних ка-

дрів. Так, у 2010 році у закладах освіти звільнилося 12% педагогічних працівників. Залишається актуальною проблема вікового складу педагогічних працівників.

У закладах освіти міста Києва **20,6%** учителів-пенсіонерів, тобто кожен п'ятий працюючий учитель – пенсіонер.

На **початок 2010-2011** навчального року в загальноосвітніх навчальних закладах міста не вистачає 96 педагогічних працівників (минулий рік - 64), що складає 0,1% від загальної кількості педагогів міста. В основному це вчителі початкових класів, фізики, фізичної культури та музики.

Одним із чинників, які впливають на ефективність роботи вчителя, є його матеріальний стан, в тому числі забезпеченість житлом. Протягом 2008-2010 років освітянам столиці виділено **95 квартир**.

У **2011 році** діяльність столичних закладів освіти забезпечується **33 680** педагогічними працівниками, з них у ЗНЗ – 21146, у ДНЗ – 10360, у ПНЗ – 2174 працівників.

У системі освіти фемінізація педагогічних кадрів істотно впливає на характер функціонування і розвитку системи освіти. Так, у ЗНЗ працює **91%**, у ДНЗ – **99%** жінок. З метою залучення чоловіків до роботи у закладах освіти Головним управлінням освіти і науки запроваджено цільовий прийом чоловіків до Київського університету імені Бориса Грінченка на педагогічні спеціальності.

Вже на **початок 2011-2012** навчального року у загальноосвітніх навчальних закладах до роботи приступили **382** молодих педагоги, з них **47** чоловіків.

Відповідно до наказу ГУОН від 26.12.2011 № 705 к здійснюються заходи щодо розширення **мережі педагогічних класів** на базі загальноосвітніх навчальних закладів столиці. У 2011-2012 навчальному році за цільовим направленням до Київського університету імені Бориса Грінченка зараховано 7 випускників педагогічних класів загальноосвітніх навчальних закладів міста.

У **2011 році** Головним управлінням освіти і науки виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації) **219** працівникам навчальних закладів видано цільові направлення для вступу на заочну форму навчання до Київського університету імені Бориса Грінченка для здобуття другої вищої освіти. Важливою характеристикою педагогічних кадрів у освітньому середовищі є віковий склад педагогічних кадрів.

З іншого боку, вікова характеристика є показником досвіду вчителів. Відбувається поступове **омолодження педагогічних кадрів столиці**. За три роки фактично зменшується кількість працюючих пенсіонерів на **2 %** у 2014 році.

У **2013 році** розпочала роботу міська «Школа молодого керівника навчального закладу», метою якої було формування у керівників закладів освіти високого рівня управлінської культури.

У **2014-2015** навчальному році у заклади столиці працевлаштовано **329** педа-

ГОГІЧНИХ ТА 104 ТЕХНІЧНИХ ПРАЦІВНИКІВ ІЗ ЧИСЛА ВИМУШЕНО ПЕРЕСЕЛЕНИХ З ТИМЧАСОВО ОКУПОВАНИХ ТЕРИТОРІЙ ТА ТЕРИТОРІЇ АТО

У 2015 РОЦІ Київською міською владою вперше в Україні започатковано конкурсний відбір на посаду керівника закладу освіти.

За період **з 2015 по 2021** роки у місті Києві проведено **20** конкурсів на зайняття посад керівників закладів освіти міста Києва, в яких брали участь – **836** учасників, з них на посади керівників ЗЗСО – 559, ЗДО – 277.

За результатами конкурсів призначено **410** керівників закладів освіти міста Києва, з них на посади керівників ЗЗСО – 252, ЗДО – 158 осіб.

Відповідно до рішення Київської міської ради від 21 липня 2016 року № 786/786 «Про затвердження Положення про конкурсний відбір кандидатур на посади керівників суб'єктів господарювання комунального сектора економіки в місті Києві» Департаментом освіти і науки, молоді та спорту проведено конкурсний відбір кандидатури на посаду керівника комунального некомерційного підприємства виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації) «ОСВІТНЯ АГЕНЦІЯ МІСТА КИЄВА».

Починаючи **з 2007** року педагогічним працівникам закладів дошкільної, загаль-

ної середньої, позашкільної, професійної (професійно-технічної) освіти, за особливі успіхи у здійсненні навчання і виховання здобувачів освіти присуджується щорічна Премія Верховної Ради України.

За період **з 2007 по 2021** роки щорічну Премію присуджено 14 педагогічним працівникам закладів освіти міста Києва. Серед них 8 представників, які працюють у системі загальної середньої освіти, 3 – представляють дошкільну освіту, 1 – позашкільну, 2 – систему професійної (професійно-технічної) освіти.

З метою стимулювання працівників освітньої галузі до творчої та активної праці, підтримки педагогічних працівників у розробленні і впровадженні нових технологій, які сприяють підвищенню якості освіти і виховання; популяризації кращих педагогічних здобутків щороку педагогічні працівники закладів освіти міста Києва відзначаються державними, відомчими нагородами, відзнаками Київського міського голови та Департаменту освіти і науки.

Так, освітянам столиці присвоєно почесні звання:

- «Народний вчитель України» - 5;
- «Заслужений працівник освіти України» - 118;
- «Заслужений вчитель України» - 111.

Нагороджено орденами:

- княгині Ольги I, II, III ступенів – 17;
- князя Ярослава Мудрого I, II, III, IV, V ступенів – 3;

- «За заслуги» I, II, III ступенів – 16.

Нагородами Міністерства освіти і науки України відзначено понад **2,5** тисячі педагогічних працівників, з них

нагрудним знаком «Відмінник освіти» -

2321,

«Василь Сухомлинський» - **235 осіб.**

39 освітян столиці нагороджено нагрудним знаком Київського міського голови «Знак пошани»,

600 працівників - нагороджено нагрудним знаком Департаменту освіти і науки «Відмінник столичної освіти».

Розпорядженням виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації) від 15.02.2012 року № 247 затверджено Положення про нагородження переможців та лауреатів II (міського) туру всеукраїнського конкурсу «Учитель року», яким встановлено виплату грошових премій переможцям міського етапу Всеукраїнського конкурсу «Учитель року».

З 2015 по 2017 роки переможці та лауреати міського етапу конкурсу «Учитель року» нагороджувалися відзнакою Київського міського голови та виплатою грошової премії у розмірі: за I місце – 5000 тис. грн, за II місце – 3000 тис. грн, за III місце – 2000 тис. грн.

У 2018 році у зв'язку із зміною розміру мінімальної заробітної плати запроваджено виплату грошових премій переможцям та лауреатам у кожній номінації II (міського) туру всеукраїнського конкурсу «Учитель року» у розмірі **чотирьох мінімальних заробітних плат** переможцям та трьох і двох мінімальних заробітних плат лауреатам, які посіли відповідно друге та третє місце та відповідно становить:

за I місце – 14892 грн.,
за II місце – 11169 грн.,
за III місце – 7446 грн.

У 2019 році розмір грошової премії та лауреатам у кожній номінації конкурсу становив:

за I місце – 16692 грн.,
за II місце – 12519 грн.,
за III місце – 8346 грн.

У 2020 році розмір грошової премії та лауреатам у кожній номінації конкурсу становив:

за I місце – 20 000 грн.,
за II місце – 15 000 грн.,
за III місце – 10 000 грн.

У 2021 році розмір грошової премії та лауреатам у кожній номінації конкурсу становив:

за I місце – 24 000 грн.,
за II місце – 18 000 грн.,
за III місце – 12 000 грн.

ПРОТЯГОМ 2015-2021 РОКУ у ІІ (міському) турі Всеукраїнського конкурсу «Учитель року» взяли участь **281** педагогічних працівників, з них 90 стали призерами конкурсу.

У 2020 введено нову номінацію конкурсу «Керівник закладу освіти», одне з призових місць у ІІІ турі Всеукраїнського конкурсу (в Україні) посів директор столичного закладу загальної середньої освіти.

Станом на 01.07.2021 року в освітній галузі міста Києва працює **39510** педагогічних працівників, з них:

- у ЗЗСО (всіх типів) – 24361;
- у ЗДО – 10431;
- у ЗПО – 1776;
- у ДЮСШ – 301; - у ПТО – 1868;
- у ЗВО – 773 працівники.

Серед освітян столиці **89,8 %** становлять жінки, **10,2 %** - чоловіки.

Одним із показників якості освіти є кваліфікаційний рівень підготовки учителів міста Києва. Упродовж останніх років стабільним залишається якісний склад педагогів за освітньо-кваліфікаційним рівнем педагогічної освіти. Частка педагогічних працівників загальноосвітніх навчальних закладів, які мають освітньо-кваліфікаційний рівень **СПЕЦІАЛІСТА, МАГІСТРА** становить **95,2 %** від їх загальної кількості.

Середній вік педагогічних працівників закладів освіти міста Києва становить **45** років.

Кількість освітян до 30 років складає 11,6%, 31-40 років – 20,2%, 41-50 років – 26,5%, 51-54 роки – 9,9%, 55-60 років – 12,4%, понад 60 років – 19,4%.

55,4 % освітян столиці мають стаж педагогічної роботи **понад 20 років**.

Спостерігаються позитивні тенденції у збільшенні кількості педагогічних працівників за кваліфікаційними категоріями. За останні три роки кількість педагогічних працівників, які мають кваліфікаційну категорію «спеціаліст вищої категорії», збільшилась на 486 осіб і становить 10115 педагогічних працівників.

За останні три роки в закладах освіти міста Києва спостерігається омолодження педагогічного складу.

У 2018 році у закладах освіти працювало **9689** осіб пенсійного віку, **у 2021 році – 5395** осіб.

У закладах загальної середньої освіти міста Києва працює **790** молодих спеціалістів.

У системі освіти міста Києва працюють **1050** керівників - освітніх менеджерів, з них:

у ДНЗ – 536,
у ЗНЗ – 428,
у ПНЗ – 42,
ПТО – 23,
ЗФПО - 11.

З них у системі загальної середньої освіти міста Києва **72 %** керівного складу складають жінки. Спостерігається тенденція збільшення призначення чоловіків керівниками загальноосвітніх навчальних закладів. У системі дошкільної освіти відсоток залишився не змінним (99%).

Постійно підвищується якісний склад керівних кадрів: **25** керівників (2,4%) мають науковий ступінь, з них 1 – доктор наук, 24 - кандидата наук. Середній вік керівників закладів освіти становить 45 років.

За останні сім років педагогічним працівникам міста Києва було виділено **36 квартир**.

МІСЬКІ ЦІЛЬОВІ

ПРОГРАМИ

У ГАЛУЗІ ОСВІТА

«СТОЛИЧНА ОСВІТА. 2001-2005 РОКИ»

У 2001 році було розроблено та затверджено на IX сесії XXIII скликання Київської міської ради програму «Столична освіта. 2001-2005 роки», яка й визначила перспективи освітньої галузі міста Києва.

Програма складалася з **11** розділів:

«Здоров'я дитини»,
«Дошкільна освіта»,
«Загальна середня освіта»,
«Професійно-технічна освіта»,
«Позашкільна освіта»,
«Післядипломна освіта»,
«Педагогічні працівники»,
«Управління освітою»,
«Міжнародне співробітництво»,
«Матеріально-технічне забезпечення»,
«Фінансове забезпечення».

Виділені кошти за програмою надали можливість вирішити нагальні потреби освітніх установ, зміцнити їх матеріально-технічну базу та забезпечити сучасний рівень розвитку освіти столиці. Бюджет програми – **465,8 млн грн.**

Важливими **РЕЗУЛЬТАТАМИ РЕАЛІЗАЦІЇ** програми стало: підготовка закладів освіти до нового навчального року;

- підготовка установ до роботи в осінньо-зимовий період;

11

 РОЗДІЛІВ

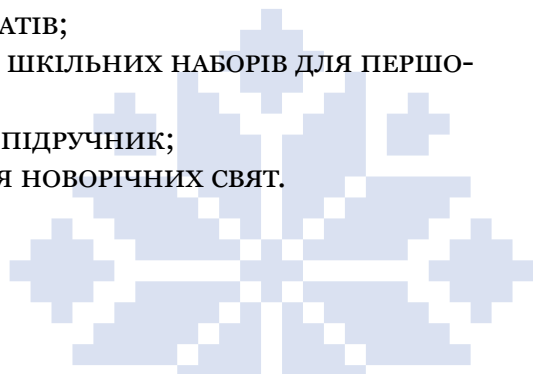
465,8

МЛН ГРН

**БЮДЖЕТ
ПРОГРАМИ**

- комп'ютеризація установ та закладів освіти міста;
- оздоровлення дітей та підлітків міста;
- охорона загальноосвітніх закладів;
- придбання одягу і взуття для вихованців шкіл-інтернатів;
- придбання шкільних наборів для першокласників;
- Київський підручник;
- проведення новорічних свят.

«ОСВІТА СТОЛИЦІ. 2006-2010 РОКИ»

«ОСВІТА КИЄВА. 2011-2015 РОКИ»

Програмою «Освіта столиці 2006-2010 роки» **ПРОДОВЖЕНО** виконання заходів, розпочатих у попередній міській цільовій програмі: підготовка закладів освіти до нового навчального року, підготовка установ до роботи в осінньо-зимовий період, комп'ютеризація установ та закладів освіти міста, оздоровлення дітей та підлітків міста, придбання шкільних наборів для першокласників, проведення новорічних свят тощо.

Бюджет програми склав **1332,0 млн грн.**

Важливим результатом реалізації програми було:

створення Київського університету імені Бориса Грінченка як багатопрофільного закладу вищої освіти IV рівня акредитації

відновлення діяльності Інституту післядипломної освіти

започаткування програми з енергозбереження

надання пільг приватним закладам освіти

започаткування виготовлення державних актів на право користування закладами освіти земельними ділянками

Столична освіта як невід'ємна складова українського освітнього простору потребувала переходу від моделі підтримки функціонування системи навчальних закладів до моделі випереджального розвитку на засадах стратегічного планування, проектного менеджменту та лідерства.

Програма складалася з таких **розділів:**

«Здоров'я через освіту»,
«Дошкільна освіта»,
«Загальна середня освіта»,
«Виховання та позашкільна освіта»,
«Професійно-технічна освіта»,
«Вища освіта і наука»,
«Київський університет ім. Бориса Грінченка»,
«Розвиток педагогічних кадрів»,
«Управління освітою»,
«Моніторинг освітнього процесу та ефективності управління освітою»,
«Інформаційно-освітнє середовище навчальних закладів столиці»,
«Економіка освіти».

Бюджет програми - **24 158,5 млн грн.**

Важливим **РЕЗУЛЬТАТОМ РЕАЛІЗАЦІЇ** програми було:
- УПРОВАДЖЕННЯ НОВІТНІХ ЕНЕРГОЗБЕРІГАЮЧИХ ТЕХНОЛОГІЙ У НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДАХ (51,3 млн грн).

З 2016 року було враховано позитивний досвід програми попередніх років. «Освіта Києва. 2016-2018 роки» спрямована на розв'язання основних проблем у галузі «Освіта» та орієнтована здебільшого на підтримку функціонування системи освіти, а не на її розвиток, адже помітними були **ПРОБЛЕМИ:**

наявності фінансування для утримання мережі закладів освіти та фінансування розвитку людського капіталу;

недостатня якість освітніх послуг та порушення принципу рівного доступу до якісної освіти;

невідповідність між можливостями сучасних технологій та станом інформаційно-аналітичного забезпечення освіти.

Програма складалася з **11** підпрограм: «Дошкільна освіта», «Загальна середня освіта», «Інклюзивна та спеціальна освіта», «Виховання та позашкільна освіта», «Професійно-технічна освіта», «Вища освіта і наука», «Гранти київського міського голови», «Єдиний інформаційно-освітній простір навчальних закладів комунальної форми власності», «Методична, технічна підтримка закладів освіти», «Будівництво, реконструкція та капітальний

ремонт закладів освіти», «Оновлення матеріально-технічної бази закладів освіти».

Бюджет програми – **26 166,4 млн грн.**

Важливими **РЕЗУЛЬТАТАМИ РЕАЛІЗАЦІЇ ПРОГРАМИ** було:

отримання актів на право постійного користування земельними ділянками» (2017 рік – 100,0 млн грн);

запровадження програми «Дріб'язок на побутові потреби» ;

запровадження програми «Електронний підручник» для учнів 5-х класів;

передання на фінансування 12 вищих навчальних закладів I-II рівнів акредитації (закладів фахової передвищої освіти);

впровадження конкурсу на отримання грантів Київського міського голови у галузі освіти.

МІСЬКА КОМПЛЕКСНА ЦІЛЬОВА ПРОГРАМА «ОСВІТА КИЄВА. 2019-2023 РОКИ» ПЕРЕДБАЧАЄ СТВОРЕННЯ **ЄДИНОГО ОСВІТНЬОГО ПРОСТОРУ** З СИСТЕМОЮ ІНСТИТУЦІЙНОЇ, ІНДИВІДУАЛЬНОЇ ТА ДУАЛЬНОЇ ФОРМ ЗДОБУТТЯ ОСВІТИ ТА УМОВ ДЛЯ РОЗВИТКУ ЗАКЛАДІВ ОСВІТИ.

СТРАТЕГІЧНІ **НАПРЯМИ РОЗВИТКУ** ОСВІТИ У МІСТІ КИЄВІ, ВИЗНАЧЕНІ У ПРОГРАМІ «ОСВІТА КИЄВА. 2019-2023 РОКИ», ЦЕ –

ЗМІНИ В АДМІНІСТРАТИВНІЙ ЧАСТИНІ,
ЗМІНИ У ХАРЧУВАННІ,
БЕЗПЕКА В ОСВІТНІХ ЗАКЛАДАХ,
РЕАЛІЗАЦІЯ ПРОЕКТУ «ГРОШІ ХОДЯТЬ ЗА ДИТИНОЮ».

ЯКЩО ПОПЕРЕДНЯ ПРОГРАМА 2016-2018 РОКІВ БУЛА ЗДЕБІЛЬШОГО ПРОГРАМОЮ ФУНКЦІОНУВАННЯ ТА УТРИМАННЯ ГАЛУЗІ, ТО НОВА 2019-2023 РОКІВ – ЦЕ **ПРОГРАМА РОЗВИТКУ**.

ЛИШЕ ЗА ПОРІВНЯННЯМ ФІНАНСОВИХ ПОКАЗНИКІВ ЇЇ ОБСЯГ **ЗРІС УДВІЧІ** – ІЗ 2,5 МЛРД ГРН ДО 5,2 МЛРД ГРН.

АКТУАЛЬНА ПРОГРАМА ЗАБЕЗПЕЧУЄ СПРАВЕДЛИВУ (ЗА СТУПЕНЕМ ПОТРЕБИ) ЧЕРГОВІСТЬ ПРОВЕДЕННЯ РЕМОНТНИХ РОБІТ У ЗАКЛАДАХ ОСВІТИ. У РАЙОННИХ УПРАВЛІННЯХ ОСВІТИ МОДЕРНІЗОВАНО ІНЖЕНЕРНІ ГРУПИ, ЯКІ ЗДІЙСНЮЮТЬ ПРОФЕСІЙНЕ ОБСТЕЖЕННЯ ТЕХНІЧНОГО

СТАНУ ОСВІТНІХ СПОРУД І ВИЗНАЧАЮТЬ, ЯКІ РОБОТИ ТА У ЯКІЙ ЧЕРГОВІСТІ МАЮТЬ БУТИ ПРОВЕДЕНІ У НАЙБЛИЖЧІ РОКИ. З МЕТОЮ ЗРОБИТИ ЦЕЙ ПРОЦЕС БІЛЬШ ПРОЗОРИМ, РОЗПОЧАТО РОБОТУ НАД **«КАРТОЮ ОСВІТНІХ ПОТРЕБ»**.

У СФЕРІ ХАРЧУВАННЯ ЗАПРОПОНОВАНО НОВИЙ ПОРЯДОК, ЯКИЙ ПОСИЛИВ КОНТРОЛЬ НАД ЙОГО ЯКІСТЮ. ВАРІАНТИ РЕАЛІЗАЦІЇ ВІД ПОТУЖНОГО ПІДПРИЄМСТВА ДО МІНІ-ЦЕХІВ, БІЛЬШЕ СХОЖІ НА МІНІ-КУЛІНАРНІ ЦЕХИ, НІЖ ЇДАЛЬНІ У ЗВИЧНОМУ НАМ РОЗУМІННІ.

ОСОБЛИВУ УВАГУ ПРИДІЛЕНО ПРОЕКТУ «ГРОШІ ХОДЯТЬ ЗА ДИТИНОЮ» ТА ПИТАННЮ БЕЗПЕКИ У ЗАКЛАДАХ ОСВІТИ. УПРОДОВЖ ДІЇ ПРОГРАМИ У ЗАКЛАДАХ ВСТАНОВЛЮЮТЬСЯ ТРИВОЖНІ КНОПКИ ТА КАМЕРИ ВІДЕОСПОСТЕРЕЖЕННЯ, ЗАПРОВАДЖЕНО РОБОТУ ГРУП ШВИДКОГО РЕАГУВАННЯ ТА ФІЗИЧНОЇ ОХОРОНИ СИЛАМИ ПРАЦІВНИКІВ КП «МУНІЦИПАЛЬНА ОХОРОНА». ОСОБЛИВА УВАГА ПРИДІЛЕНА ОГОРОЖАМ ШКІЛ ТА ДИТЯЧИХ САДКІВ.

БЮДЖЕТ ПРОГРАМИ – **52 397,8 МЛН ГРН**.

**Київська
міська рада**

**Київська міська
державна адміністрація**

**Департамент освіти
і науки міста Києва**